
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kálmánca Község Önkormányzata

2013. június

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	2
Bevezetés	2
A település bemutatása	2
Értékeink, küldetésünk	2
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	8
2. Stratégiai környezet bemutatása	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	24
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	38
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	43
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	47
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	50
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	51
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	52
1. A HEP IT részletei.....	52
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	52
A beavatkozások megvalósítói.....	53
Jövőképünk.....	53
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	54
3. Megvalósítás.....	58
A megvalósítás előkészítése	58
A megvalósítás folyamata.....	58
Monitoring és visszacsatolás	60
Nyilvánosság	60
Érvényesülés, módosítás	61
4. Elfogadás módja és dátuma	62

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kálmánca Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kálmánca Község a Barcsi kistérségben található, mely a Dél-dunántúli Régióhoz tartozó Somogy megye délnyugati részén, mindösszesen 26 települést magában foglalva a Dráva folyó völgyében helyezkedik el, a megye területének 11 %-án.

A Dél-dunántúli régió belüli földrajzi helyzete szerencsésnek mondható, hiszen a régió két fontos, dinamikus fejlődő városához – Kaposvárhoz és Pécshez – egyaránt közel fekszik. A térség a Somogyi-dombság déli részén, a Dráva-folyó mellett található, hagyományosan mezőgazdasági terület. A viszonylag alacsony környezeti terhelés és a határ menti elhelyezkedésből fakadó relatív elszigeteltség kedvezett a természeti értékek védelmének, megőrzésének. A kistérség táji arculatát a Dráva és a folyó mentén húzódó Duna-Dráva Nemzeti Park részét képező erdőségek, valamint a somogyi dombság határozzák meg. A mediterrán éghajlati hatások eredményeként kialakult sajátos növény- és állatvilág a magyar tájvédelem kiemelkedően védett területévé emeli a térséget. (A magyarországi védett növényfajok mintegy egyharmada található a térségben) A térszerkezetre az erős Barcs-központúság jellemző, Barcson - egyedüli városként – koncentráldódik a lakosság közel fele, és ez a gazdasági élet többi területén hatványozottabban jelentkezik. A további 25 település közül mindössze négy lakossága haladja meg az 1000 főt (Babócsa, Csokonyavisonta, Darány, Homokszentgyörgy), jellemzően aprófalvas szerkezetű. A térségben 26 települési önkormányzat működik. A települések közül 8 önálló igazgatási egységet alkot, a többi település 6 körjegyzőség adminisztrációjához tartozik. Területi elhelyezkedéséből, történelmi gyökereiből, városi jogállásából következően Barcs központi funkciót tölt be. Fejlődése e központi funkciónak megfelelően dinamikus. Barcs és térsége 1998 óta vállalkozási övezet státusszal rendelkezik, valamint 2000 óta Ipari Parkkal. A térség gazdasága-társadalmi számára meghatározó a határ menti elhelyezkedés – a kistérség a horvát-magyar határon helyezkedik el –, valamint az a tény, hogy Barcs a 6-os számú főút magyarországi végpontja, itt működik a barcsi nemzetközi határátkelő. Ez a térség számára előnyt jelent, hiszen a térség közvetlenül bekapcsolódik az ország fő közlekedési hálózatába. Barcs és környéke jelentős természeti vonzerővel rendelkezik. A Dráva-mente Magyarország egyik legérintetlenebb térsége, melyet a Dráva folyó határoz meg. Élővilága a legmagasabb fokú védelmet élvez. Az idegenforgalom fellendítése érdekében első lépésként Barcson 2000. évben megépült hajókikötő, mely lehetőséget biztosít a Dráván való sétahajózásra. A Dráva holtágai a horgászok kedvelt paradicsoma. A gyors folyású határfolyón szabad strand várja a

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

fürdőzni vágyókat, de lehetőség van kajak és kenu túrázásra is. 2006-ban átadásra került a Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Termálközpont, mely a város közvetlen közelében (Csokonyavisonta, Szulok, Babócsa) lévő termál és gyógyvizes kiépített fürdőkkel együtt szintén az idegenforgalom előmozdítását szolgálja. Barcs és Csokonyavisonta gyógyító vizével, szakorvosi ellátással, gyarapodó szálláshelyekkel fogadja a már külföldről is szép számban érkező vendégeket. A térség világviszonylatban is kiváló minőségű vadállománnyal rendelkezik, a vadászok számára jól felszerelt vendégházak állnak rendelkezésre.

Kálmánca maga zsáktelepülés, bekötő útja a Szuloknál ágazik ki a 6623 számú (Barcs-Kaposvár) útból. A legközelebbi vasútállomás a település határáról 25 kilométerre, Barcs-Középrigócon található. A közeli falvak

Kálmánca, bár zsáktelepülés, mégis a barcsi térség fejlett községei közé tartozik. Dél-Somogy elkésztő munkanélküliségi rátája itt is megjelenik, az állástalanok aránya csaknem 20 százalékos. Ennek csökkentésében nagy szerepet játszana az összekötő út, amellyel a baranyai munkahelyeket is elérnék a helybeliek, méghozzá a jelenlegi nagy kerülő nélkül. Kálmáncon a hagyományos fűtési rendszert használják, tartályos gázzal csak az iskolai konyhát szolgálják ki, a vezetékes gáz bevezetésére a falunak egyenlőre nincs esélye. A falu közelében éveken ezelőtt termálvizet fedeztek fel, amit manapság az önkormányzat anyagi okokból nem tud kihasználni.

Hadirokkantak otthonából lett a megye egyik nagy szociális intézménye a kálmáncai Fehér Akác Szociális Otthon, ahol időseket és mozgáskorlátozott embereket látnak el. A százszázalékos kihasználtsággal működő épületben csaknem százan élnek. Az intézmény a falu legnagyobb foglalkoztatója, ahol több mint ötven kálmáncai és környékbeli jut megélhetéshez. E lehetőség nagy szerepet játszott abban, hogy nem indult meg az elvándorlás a népes zsáktelepülésről. A szociális otthon lakóit méltó bánásmódban részesítik a gondozók, minden lehetőséget biztosítanak számukra a szabadidő értelmes, hasznos eltöltéséhez. Többen kézimunkáznak - alkotásaikból már kiállítás is nyílt -, mások a konyhakertben zöldséget termesztnek. Az otthont az egyház is látogatja, a szuloki plébános rendszeresen misézik itt. A millennium évétől kezdve folyamatosan korszerűsítették az intézményt, s napjainkra teljesen felújították a kastély műemlék jellegű épületét.

A falu legendák szerinti alapítója, Könyves Kálmán nevét viseli a kálmáncai általános iskola és óvoda. A két intézményt takarékosági okokból vonták össze, de a vezetők úgy vélik: a nevelés szempontjából is hasznos volt a lépés, hiszen a tanárok már az óvoda éve alatt ismerkednek leendő első osztályosaikkal, akik így könnyebben sajátítják el az ismereteket. Az önkormányzat igyekszik minden feltételt megteremteni a növekvő költségek mellett, így a gyerekek ingyen kapják a tankönyveket és kedvezményes étkezéssel támogatják a rászorulókat.

Kálmánca fennmaradásának zálogát az Emlékmajor biztosítja többek szerint. Itt három vállalkozás is működik, amelyek megélhetést kínálnak a helybelieknek. A majorban egy villamossági alkatrészek gyártásával foglalkozó, egy faipari és egy fémkazetták, záruk gyártásával foglalkozó gyár van.

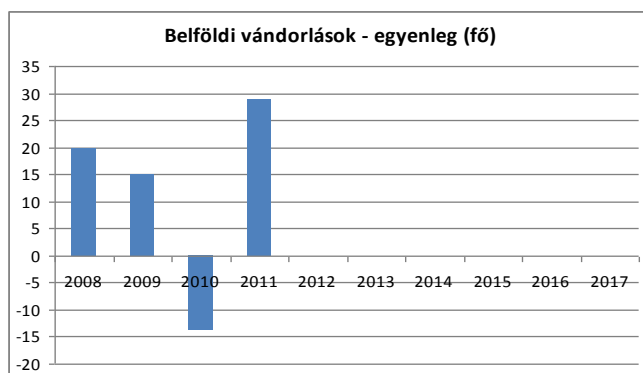
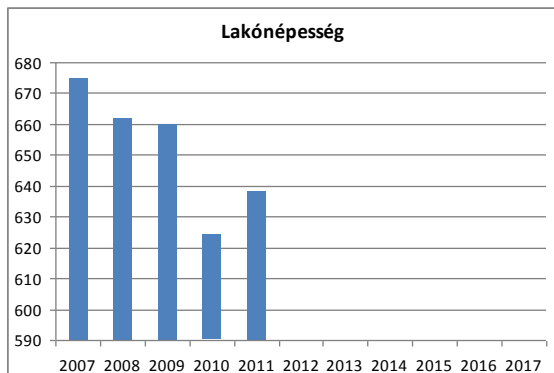
Demográfiai adatok

A lakosság számában a lassú apadás a jellemző.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	675	
2008	662	98%
2009	660	100%
2010	624	95%
2011	638	102%
2012	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	58	38	20
2009	55	40	15
2010	18	32	-14
2011	51	22	29
2012	na	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakosság korösszetételének jellemzői alapján Kálmánca igen kedvezőtlen helyzetben van. Az országos tendenciával megegyező, előregedő irányvonalat mutat. A 15 év alatti korosztály a lakosság igen kis arányát alkotja, míg a 60 év felettek aránya igen magas. 2008 óta az idevándorlás-elvándorlás mérlege hektikus értéket mutat.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	331	322	653	51%	49%
0-2 évesek			13		
0-14 éves	42	35	77	55%	45%
15-17 éves	11	14	25	44%	56%
18-59 éves	167	214	381	44%	56%
60-64 éves	23	20	43	53%	47%
65 év feletti	88	39	127	69%	31%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

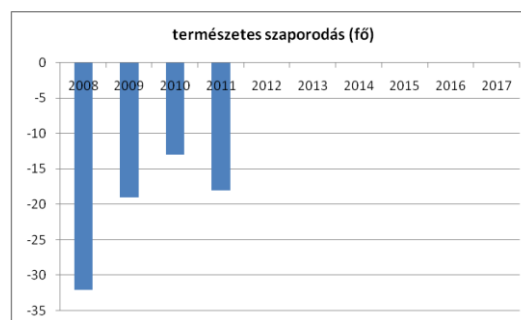
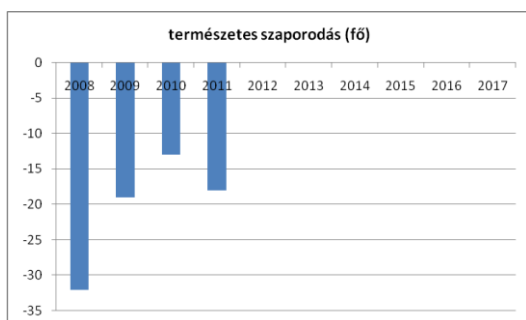
	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	150	116	129,3%
2008	204	94	217,0%
2009	186	91	204,4%
2010	177	79	224,1%
2011	170	77	220,8%
2012	na	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	6	38	-32
2009	6	25	-19
2010	5	18	-13
2011	3	21	-18
2012	na	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Kálmanácsa lakossága a XX. század közepéig zömmel a mezőgazdaságból élt. Az utóbbi évtizedekben megnőtt az ipari és a harmadik szektorban dolgozók száma.

Sajnos településünkön a munkalehetőség igen kevés. A munkavállalók szempontjából igen hátrányos helyzet az, hogy 20 főnél több dolgozót foglalkoztató vállalkozás alig akad Kálmanácsán. Mindezekből kitűnik, hogy a helyi ipar szinte elhanyagolhatóan csekély. A településen dolgozók leginkább a kereskedelem és a szolgáltatások területén helyezkednek el. A turizmus sem tölt be jelentős szerepet a községben, pedig a környezeti adottságokat és a település falusias jellegét kihasználva a turizmus szerepének növelésével munkahelyeket lehetne teremteni. A helyi munkalehetőségek hiánya miatt jelentős az ingázók aránya. Elsősorban Barcsra talál munkát a lakosság, de járnak dolgozni Kaposvárra, Szigetvárra és a környező falvakba is. Az önkormányzatot nem számítva a község legnagyobb foglalkoztatója a Somogy Megyei Önkormányzat által fenntartott Fehér Akác Szociális Otthon.

Közoktatás

Kálmanácsa Község Önkormányzata Magyarország Helyi önkormányzatairól szóló törvényben előírt köznevelési 8. § (1) és (4) bekezdésben előírt köznevelési kötelezettségét az óvodai nevelésre intézményfenntartással teljesíti, általános iskolánk 2013. január 1-jétől állami fenntartás alá került.

Közoktatási intézményeink:

Napköziotthonos Óvoda Kálmanácsa

Óvodánkban, egy csoportban folyik a nevelés-oktatás. Önkormányzatunk a gyermekek napközbeni ellátása keretében bölcsődét nem tart fenn, mely által a 2,5 éves kor alatti gyermekek napközbeni elhelyezése megoldatlan.

Könyves Kálmán Általános Iskola

Az iskola alaptervékenysége:

- 1-4 évfolyamos általános iskola,
- napközi otthonos ellátás,
- sajátos nevelési igényű fogyatékos tanulók nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó iskolai oktatása (integrált oktatás keretében).

A pedagógus álláshelyek betöltöttek. Az iskolába érkező tanulási vagy magatartási gondokkal küzdő gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus és pszichológus foglalkozik.

Egészségügy

Az önkormányzat biztosítja az Mötvenben előírt kötelező egészségügyi alapellátást. Ennek keretében a háziorvosi feladat ellátására, területi ellátási kötelezettséggel működő, vállalkozó orvossal, 1997-től határozatlan időre feladat-ellátási szerződést kötött. A háziorvosi körzet Szulokkal közös, az orvos onnan jár ki Kálmáncsára.

Kálmáncsán a kötelező háziorvosi és készenléti ügyeleti ellátást a Barcsi Kistérségi települések közösen látják el 2003. óta. Az ügyeleti ellátás központja Barcs.

A háziorvosi rendelő épületében található az anya- és csecsemővédelem (védőnő). A településen 1 fő főállású védőnőt Szulok községgel közösen foglalkoztat az önkormányzat, akadályoztatása esetén helyettesítése megbízási szerződés keretében történik.

A fogorvosi rendelő Szulokban érhető el. Az ellátási körzet Szulok, Kálmánca, Homokszentgyörgy, Lad és Patosfa lakossága. A fogorvos nem önkormányzat alkalmazásában áll, mindkét önkormányzat szerződés keretében oldja meg a vállalkozó orvossal az fogorvosi ellátást. A képviselő-testületek a szűkös anyagi körülmények miatt pénzügyi támogatást nem tudnak nyújtani a fogorvosnak. A fogorvosi ellátás működtetője – változatlan tartalommal – 2013. július 1-től a Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás.

Közművelődés

Az önkormányzat a kulturális szolgáltatást a tulajdonában lévő művelődési házban látja el. Itt kapott helyet az önkormányzati könyvtár is.

A művelődési ház

Civilek

Településünk gazdag a helyi önszerveződő, civil és nemzetiségi civil szervezeti közösségekben, melyek a következők:

Vadvirág tánccsoport,
Kálmáncai Baráti Kör

Mindkét szervezetnek az önkormányzat biztosít helyiséget a Kultúrház melletti önkormányzati épületben.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Kálmánca Község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a kerület működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Alapelveink:

- Szolidaritás

Településünk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékossgal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

- Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

- A pozitív diszkrimináció lehetősége

Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód alábbi formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kálmánca település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az aprófalvak lakossága a legkiszolgáltatottabb az újrafoglalkoztatás terén, hiszen a dél-dunántúli térség elmaradott infrastrukturális viszonyai között nehezen mobilizálhatók, a helyi munkahelyek száma pedig korlátozott. A Barcsi Kistérségben növekszik a szegénység kockázata. Különösen kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek az amúgy is hátrányos helyzetű rétegek, így a nyugdíjasok, a negyven éven felüli inaktív népesség, a fiatal pályakezdők, a romák, a fogyatékkal élők, a szenvedélybetegek és a hajléktalanok. Hátrányként említhetjük meg még a lakóhely-munkahely közlekedési viszonylatát is. A munkáltatók többsége nem térít útiköltséget, sőt a vidéken élés negatív diszkriminációs szempont az elhelyezkedésnél. Az alacsony iskolai végzettség és a szakképesítés hiánya is az elhelyezkedés akadályát jelenti.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Az egyes szociális ellátási formák helyi szabályozásáról szóló 4/2011.(IX.9.) számú önkormányzati rendelet
- A gyermekvédelmi és szociális gondoskodás helyi rendszeréről szóló 5/2004. (IV.22.) számú önkormányzati rendelet
- Kálmánca község Helyi Építési Szabályzatáról szóló 15/2005 (XII.13.) számú önkormányzati rendelet
- Kálmánca Község Településfejlesztési koncepciója [(172/2005. (XII.12.) sz. határozat]
- Költségvetési koncepció [(51/2012. (XI.27.) sz. határozat]

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Kálmánca Községi Önkormányzat alapvető célja, hogy községünk olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A Képviselő-testület 2010-ben alkotta meg pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy kerületünkben olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kálmánca a Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás tagja.

A társulás 2004-ben alakult meg, melyhez községünk is csatlakozott.

Kiemelt feladatai:

- területfejlesztés, kistérségi területfejlesztési projektek megvalósítása a hatályos törvényre tekintettel
- alapfokú közoktatási intézmények közös fenntartása
- alapfokú közoktatási feladatok közös ellátása
- pedagógiai szakszolgálati feladatok közös ellátása: gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, és gondozás, a fejlesztő felkészítés, a nevelési tanácsadás, a logopédiai ellátás, a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás és a gyógytestnevelés
- egészségügyi alapellátás együttes szervezése
- szociális és gyermekjóléti alapellátás együttes szervezése: a családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a közösségi ellátások, a támogató szolgáltatás és a nappali ellátás
- a Társulás ellátja a Barcsi Kistérség területén a Területfejlesztési törvény előírásai alapján a Kistérségi Fejlesztési Tanács feladatait is.

A Társulás az alapfokú közoktatási feladatok, valamint a szociális és gyermekjóléti alapellátási feladatok ellátása érdekében önálló intézményt alapíthat, vagy fenntartói jog átvételével gondoskodhat a feladatellátás módjáról.

A Társulás által alapított intézmény ill. a fenntartói jog átvétele esetén az alapítói jogokat a Társulás Tanácsa gyakorolja, ennek keretében a Társulás Tanácsa dönt az intézmény:

- alapításáról, megszüntetéséről, átszervezéséről
- alapító okiratának jóváhagyásáról, módosításáról
- vezetőjének kinevezéséről, felmentéséről
- vezetőjének fegyelmi felelősségre vonásáról
- az intézmény szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyásáról
- költségvetésének megállapításáról
- zárszámadásának jóváhagyásáról
- dönt mindazokban az ügyekben, melyeket külön jogszabály az alapító(fenntartó) kizárólagos feladat- vagy hatáskörébe utal.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

Községünkben a 2011.évi népszámlálás során 56 fő vallotta magát romának. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szerint számuk kb. 150 fő. Településünkön a roma lakosság száma kb. 100 fő, ami a lakosság 15 %-át teszi ki. A roma lakosok a település belterületén elszórtan élnek, szegregátum nincs. Az önkormányzat az általa szervezett közmunka programban igyekszik a roma családokból legalább a családfőt foglalkoztatni, bár a munkába való bevonásuk nem könnyű.

A helyi vállalkozások (jellemzően mezőgazdasági, állattenyésztéssel foglalkozó, de ipari vállalkozás is található) működik, mely vállalkozások jelentős mértékben kiveszik részüket a lakosság foglalkoztatásában. Nem minden esetben állandó, bejelentett munkakörben, jelentős mértékű az idénymunkás (napszámos) foglalkoztatás. Az önkormányzat az általa működtetett intézményeiben szintén jelentős foglalkoztatónak számít.

Mélyszegénységben él az az egyén, akinek havi jövedelme nem éri el a nyugdíjminimum összegét és megélhetését más forrásból származó jövedelem (vagyon) sem biztosítja. A faluban élő romák és mélyszegénységben élők mindegyike korábban a nyílt munkaerő-piacon munkavállalóként funkcionált. A sorozatos leépítések és munkahely megszűnések, átszervezések következtében elsőként közülük kerültek ki a munkanélküliek, mivel mindegyikük csak alapképzéssel (8 általános) rendelkezik. Legtöbbször mezőgazdasági munkában voltak foglalkoztatva. Itt a termelés korszerűsítése, gépesítése miatt kellett munkahelyeiktől megválniuk. Az idő közben bekövetkezett gazdasági válság miatt újbóli elhelyezkedésükre szinte nincs remény. A tartósan munkanélküliek többségének igényeik, életkörülményeik szerények, önértékelésük alacsony, családi életük problémákkal terhelt. A családok havi bevételét a foglalkoztatási támogatás (havi 22.800 Ft), ahol gyermek van, ott a családi pótlék, illetve tavasztól-őszig tartó időszakban a közfoglalkoztatási bér (nettó összege 40-50 ezer Ft között változó, a munkaidő függvényében) jelenti. Mindezt a mélyszegénységben élők többsége alkalmi munkával (egyszerűsített foglalkoztatás, vagy legtöbbször klasszikus feketemunka) szerzett jövedelemmel egészíti ki. A településen élő romák és mélyszegénységben élők mindegyikében él az igény a munkavállalásra, de a tényleges megvalósítást több minden akadályozza. A munkanélküli emberek álláskeresési készségei, ismeretei, önmenedzselési készségei, információi hiányosak, magas a reményvesztettek, feladók aránya.

Az aprófalvak lakossága a legkiszolgáltatottabb a foglalkoztatás területén, hiszen a dél-dunántúli térség elmaradott infrastrukturális viszonyai között lakók nehezen mobilizálhatók, a helyi munkahelyek száma pedig korlátozott. A Barcsi Kistérségben növekszik a szegénység kockázata. Különösen kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek az amúgy is hátrányos helyzetű rétegek, így a nyugdíjasok, a negyven éven felüli inaktív népesség, a fiatal pályakezdők, a romák, a fogyatékkal élők, a szenvedélybetegek és a hajléktalanok. Hátrányként említhetjük meg még a lakóhely-munkahely közlekedési viszonylatát is. A munkáltatók többsége nem térít útiköltséget, sőt a vidéken élés negatív diszkriminációs szempont az elhelyezkedésnél. Az alacsony iskolai végzettség és a szakképzés hiánya is az elhelyezkedés akadályát jelenti.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Községünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

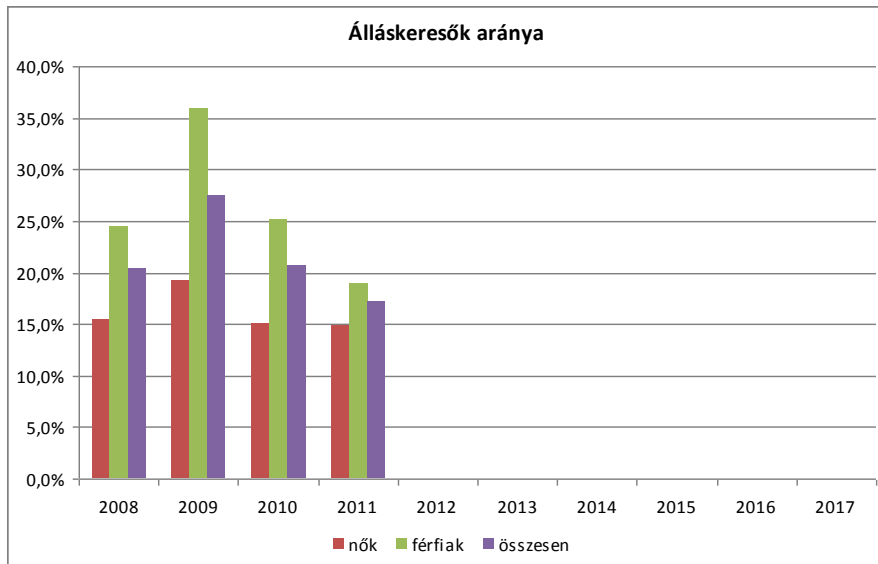
A KSH adatai alapján. 2012. augusztus–októberben a munkanélküliek létszáma 481 ezer fő (2011. év hasonló időszakának adata: 470 ezer fő) a munkanélküliségi ráta 2012. augusztus–októberben 10,5%-os (2011. év hasonló időszakának adata: 10,6) volt. A férfiak munkanélküliségi rátája az előző évhez képest nem változott, a nőké 0,6 százalékponttal csökkent. A munkanélküliek 47,5%-a (2011. évben az éves átlag 52,9 %-a) egy éve vagy annál régebben keresett állást. A munkanélküliség átlagos időtartama 18,7 hónap, ez egy hónappal kevesebb az egy évvel korábinál.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	194	225	419	30	15,5%	55	24,4%	85	20,3%
2009	197	195	392	38	19,3%	70	35,9%	108	27,6%
2010	193	239	432	29	15,0%	60	25,1%	89	20,6%
2011	201	248	449	30	14,9%	47	19,0%	77	17,1%
2012	n.a.	n.a.	0	n.a.	#####	n.a.	#####	0	#####

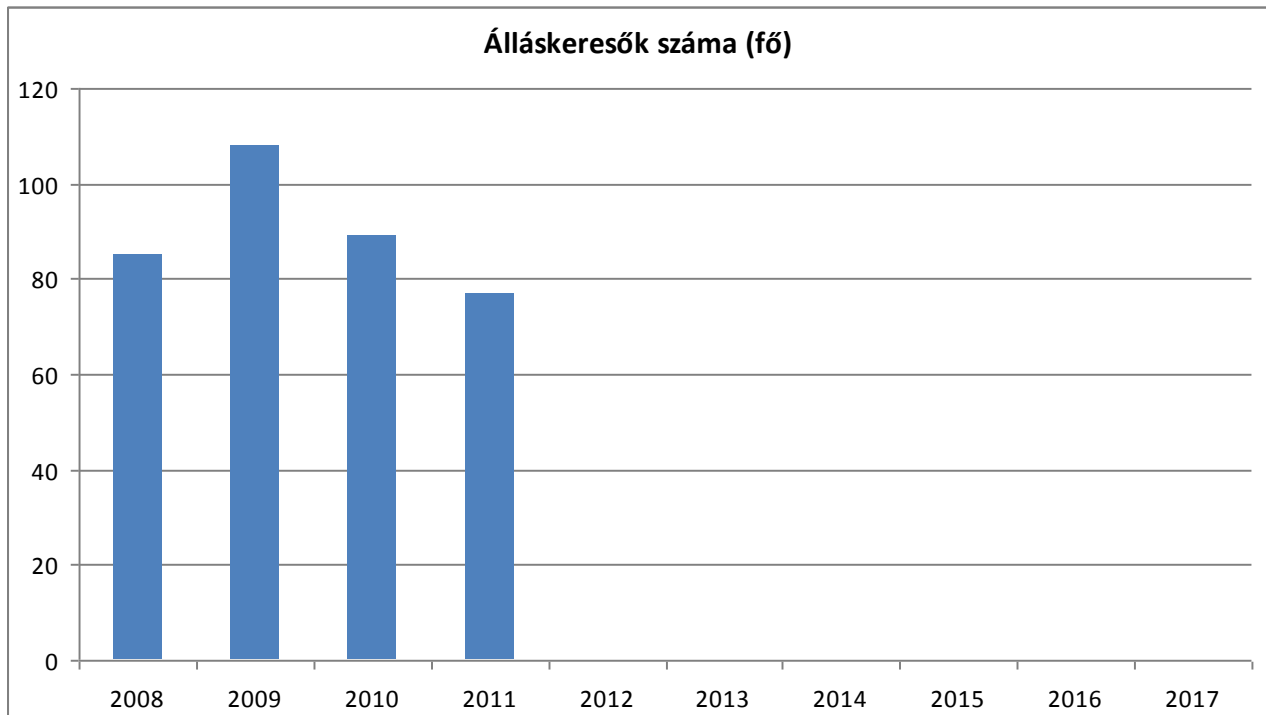
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	85	108	89	77	0
	%					#####
20 éves és fiatalabb	fő	3	2	1	4	n.a.
	%	3,5%	1,9%	1,1%	5,2%	#####
21-25 év	fő	11	19	8	8	n.a.
	%	12,9%	17,6%	9,0%	10,4%	#####
26-30 év	fő	10	12	9	9	n.a.
	%	11,8%	11,1%	10,1%	11,7%	#####
31-35 év	fő	17	17	16	8	n.a.
	%	20,0%	15,7%	18,0%	10,4%	#####
36-40 év	fő	13	22	16	15	n.a.
	%	15,3%	20,4%	18,0%	19,5%	#####
41-45 év	fő	11	13	14	11	n.a.
	%	12,9%	12,0%	15,7%	14,3%	#####
46-50 év	fő	11	12	11	8	n.a.
	%	12,9%	11,1%	12,4%	10,4%	#####
51-55 év	fő	5	10	12	8	n.a.
	%	5,9%	9,3%	13,5%	10,4%	#####
56-60 év	fő	4	1	2	6	n.a.
	%	4,7%	0,9%	2,2%	7,8%	#####
61 év felett	fő	0	0	0	0	n.a.
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

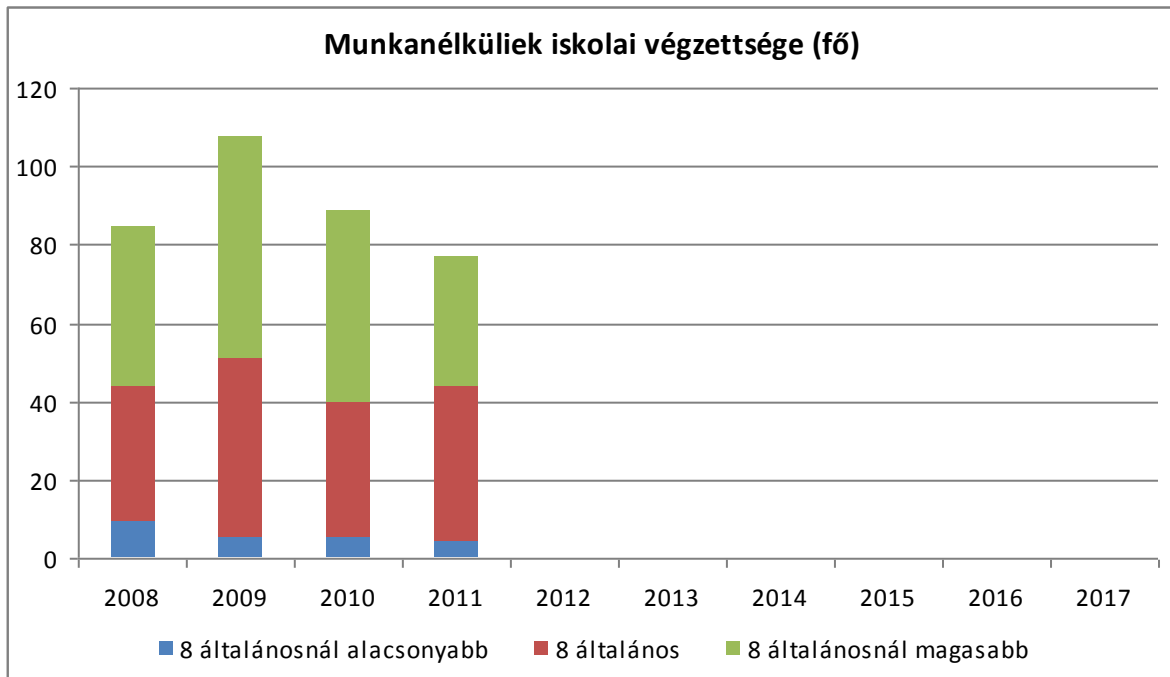

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	85	9	10,6%	35	41,2%	41	48,2%
2009	108	5	4,6%	46	42,6%	57	52,8%
2010	89	5	5,6%	35	39,3%	49	55,1%
2011	77	4	5,2%	40	51,9%	33	42,9%
2012	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	

c) közfoglalkoztatás

2012. évben összesen 80 fő munkanélküli dolgozott közfoglalkoztatásban. Ez a regisztrált álláskereső – decemberi adat szerint 84 fő – 95%-a. A közmunka minden egyes álláskeresőnek fel lett ajánlva. Mivel a közmunka időszakos és többször nem is teljes munkaidős, látványosan nem csökkentette a munkanélküliséget. A közfoglalkoztatást 5 fő nem vállalta, ennek főbb oka a tartós munkanélküli egészségi állapota volt.

A közfoglalkoztatottak községünkben az Országos Startmunka Mintaprogram keretében dolgoztak. A kistérségi Startmunka mintaprogram mezőgazdasági tevékenységek és belvív-elvezetési feladatok elvégzését; a közúthálózat és a mezőgazdasági földutak karbantartását, felújítását; az illegális hulladék lerakóhelyek felszámolását, valamint a téli közfoglalkoztatás kialakítását teszi lehetővé. Az állam szervezi a közfoglalkoztatást úgy, hogy felelősen nyújt lehetőséget az értékteremtő, a köz számára hasznos tevékenységhez. A mintaprogramok közösségformáló hatásúak, élhetőbbé, lakhatóbbá teszik a településeket, azok közvetlen környezetét, növelik a lakosság szubjektív biztonságérzetét, javítják a közbiztonságot.

Az önkormányzat, mint közfoglalkoztató rugalmasan igazodik a településeken felmerülő közfeladatokhoz, az elvégzett tevékenység hathatós megoldást jelent az esetleges „vis major” helyzetek kezeléséhez. A belvív-elvezetés hozzájárul a településeket és a mezőgazdasági területeket fenyegető belvizesedés kialakulásának megelőzéséhez, a téli közfoglalkoztatás kialakítása folyamatos munkalehetőséget, így biztos megélhetést biztosít a programban résztvevőknek. A munkaerőjüket, a tudásukat az elsődleges munkaerőpiacon értékesíteni nem tudók a nehézségek áthidalására jutnak közfoglalkoztatás során segély helyett munkabérhez. Jellemzően a tartós munkanélküli iskolai végzettségének megfelelő munkakört tudunk biztosítani.

Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősek mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistérségeken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Kálmánca egyik legnagyobb problémája zsáktelepülési mivolta. A viszonylag közeli, és sok embert foglalkoztató munkahelynek helyet biztosító Szigetvár és Pécs csak nagy kerülővel közelíthető meg, elvágva ezzel gyakorlatilag minden lehetőséget a napi ingázástól. Ugyanezért nagyobb munkáltató betelepülése sem várható a községbe.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen ilyen programok nincsenek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az önkormányzat a munkanélküliek tájékoztatása, elhelyezkedéshez való hozzásegítése, közfoglalkoztatása érdekében rendszeres kapcsolatban áll és együttműködik az illetékes munkaügyi központtal.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása a saját fenntartású intézményekben kizárólag azért nem jellemző, mert a foglalkoztatáshoz olyan szakképesítésekre van szükség, amellyel ez a réteg általában nem rendelkezik, így ezekre az állásokra nem is jelentkeznek. Ellenben az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban ők is érintettek.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzati foglalkoztatás területén a hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható, sőt leginkább a legrászorultabbakat (aktív korúak) köteles alkalmazni (közfoglalkoztatásban) az önkormányzat. A településen élő romák (akik zömében aktív korúak ellátásban részesülnek) folyamatosan alkalmazásra kerülnek az évente megismétlődő közfoglalkoztatásban és start-munka mintaprogramokban.

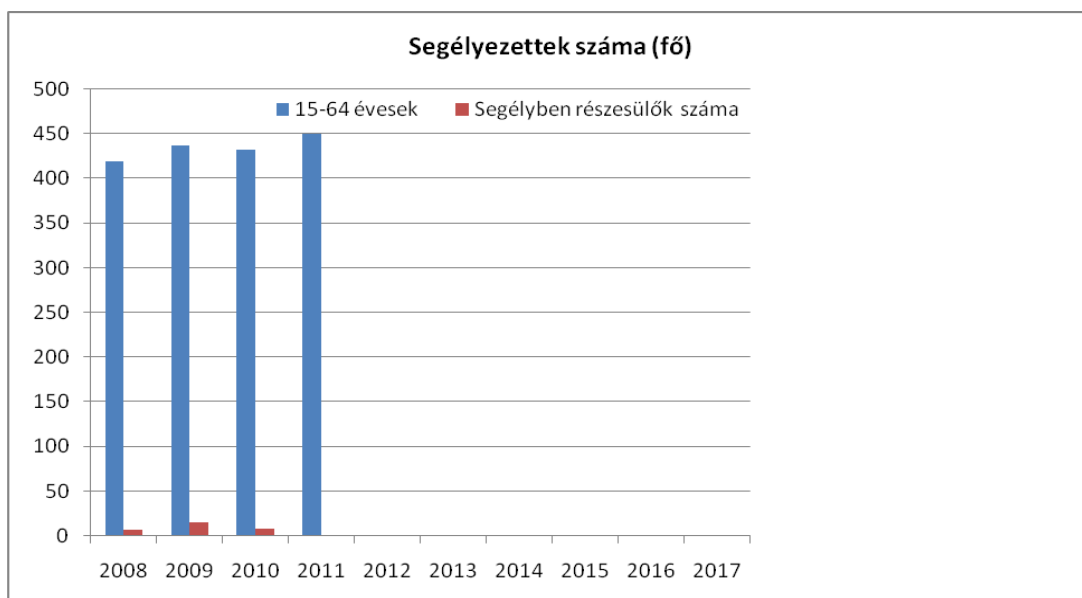
A nyílt munkaerő-piacon történő alkalmazás során érvényesül a hátrányos megkülönböztetés, itt főként a munkahely-lakóhely közötti távolság (közlekedési nehézségek, közlekedési költségek), az alacsony iskolai végzettség, a pályakezdeők munkatapasztalat-hiánya a meghatározó akadály munkahely létesítésekor.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	419	7	1,7%
2009	436	15	3,4%
2010	432	8	1,9%
2011	449	0	0,0%
2012	n.a.	n.a.	#ZÉRÓOSZTÓ!

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1990. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) rendelkezett az álláskeresői ellátásra való jogosultság feltételeiről.

Ennek alapján **álláskeresői segély azon álláskeresőnek állapítható meg, aki**

1. típusú: legalább 180 napig álláskeresői járadékra volt jogosult, de a járadék folyósítási idejét kimerítette és az álláskeresői segély iránti kérelmét az álláskeresői járadék megszűnésétől számított 30 napon belül benyújtja, vagy
2. típusú: álláskeresői járadékra nem jogosult, de az álláskeresővé válását megelőző 4 évben legalább 200 nap munkaviszonyban töltött nappal rendelkezik, vagy
3. típusú: akinek max. 5 éve hiányzik a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez a segély iránti kérelem benyújtásának időpontjában és álláskeresői járadékban legalább 140 napig részesült és a járadék folyósítási idejének kimerítését követő 3 éven belül betölti a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, továbbá rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.

Álláskeresői segély folyósítás időtartama:

1. 1-2. típus esetén 90 nap. Amennyiben az álláskereső a kérelem benyújtásának időpontjában az 50. életévét betöltötte, a folyósítás időtartama 90 nappal meghosszabbodik, ekkor a jogosultság 180 nap,
2. 3. típus esetén az öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj jogosultságának megszerzéséig,
3. a folyósítás kezdő napja a kérelem benyújtását követő nap.

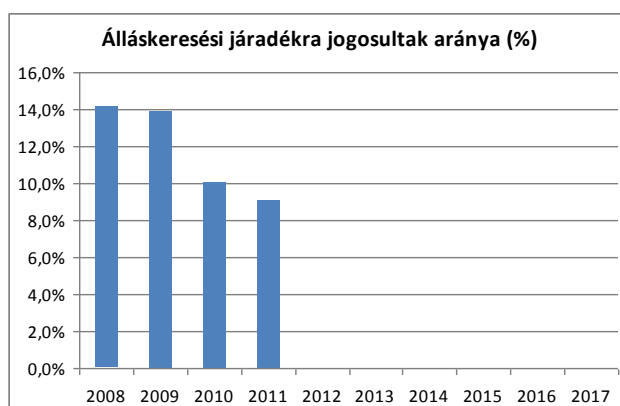
Az álláskeresői segély, mint ellátási forma egészen 2011. június 30-ig érvényben lévő ellátás volt, majd ezt a rendelkezést (a nyugdíj előtti álláskeresői segély ellátás kivételével) hatályon kívül helyezték. Az Ft. alapján jelenleg a munkanélkülieket megilleti pénzbeli ellátás az álláskeresői járadék, valamint a nyugdíj előtti álláskeresői segély.

Kálmánca településen a nyilvántartott munkanélküliek között a vizsgált időszakban viszonylag kevés, éves átlagban 5 % alatti az álláskeresői segélyben részesítettek aránya.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	85		12	14,1%
2009	108		15	13,9%
2010	89		9	10,1%
2011	77		7	9,1%
2012	n.a.		n.a.	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

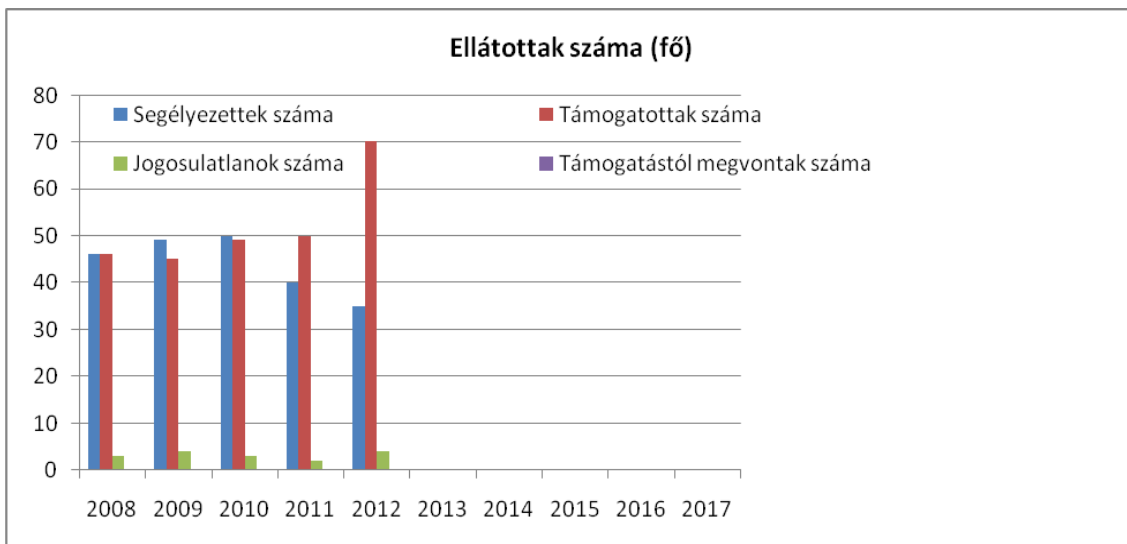
Az álláskeresési járadék, mint munkanélküli személy részére járó pénzbeli ellátási forma, illetve az igénybe vételhez szükséges előfeltételek, valamint az igénybe vétel időtartama a vizsgált időszakban többször is változott.

2013-tól álláskeresési járadékra jogosult: az a személy, aki álláskereső, és az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az illetékes munkaügyi központ kirendeltsége sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. Az álláskeresési járadék maximum időtartama 90 nap (3 hónap). A munkanélküli ellátás időtartama drasztikusan csökkent 2013-ban. Az ezt megelőző években 9 hónap időtartamban, 2007-ben pedig akár 12 hónapig is ellátásban részesülhetett az arra jogosult munkanélküli.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	46	10,97	46	54,11	3	0
2009	49	11,24	45	41,67	4	0
2010	50	11,57	49	55,06	3	0
2011	40	8,9	50	64,94	2	0
2012	35	na	70	na	4	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat elemzésekor szükséges az alábbiak ismerete és magyarázata:

A munkanélküli ellátásból kikerülő személyek önkormányzati pénzbeli ellátását egészen 2008. december 31-ig **rendszeres szociális segély** névvel illették.

Ezt követően (2009. 01.01-től került bevezetésre a **rendelkezésre állási támogatás**, és különült el a rendszeres szociális segélytől. Rendelkezésre állási támogatásban az 55 év alatti aktív korú személy részesülhetett, aki álláskereső ellátását kimerítette, vagy a munkaügyi szervvel egy év időtartamban együttműködött és megélhetését más jövedelemből nem tudta biztosítani. Ennek az ellátásnak az elnevezése folyamatosan változott, ugyanakkor a jogosultság feltételei nem változtak. 2011. 01. 01-től **bérpótló juttatás**, 2011. 09. 01-től **foglalkoztatást helyettesítő támogatás** elnevezéssel tölti be eredeti funkcióját, azaz a munkanélküli ellátásból kikerülő, ugyanakkor ellátatlan személyek szociális létfenntartását biztosítja.

A helyi szociális rendeletben – a törvényi felhatalmazás alapján csak 2011. 09. 01-től – volt lehetősége szabályozni az önkormányzatnak az FHT jogosultság feltételeként a lakókörnyezet rendezettségét. A szabályozás megtörtént, ezen időszakot követő felülvizsgálatok alapján a lakókörnyezet rendezetlensége miatt ellátás nem került megszüntetésre.

Ugyanez vonatkozik a 30 napos munkaviszony igazolására is, hiszen a szociális törvény csak 2011-ben írta elő kötelezően az FHT ellátás felülvizsgálatánál a legalább 30 nap munkaviszony vizsgálatát. A település önkormányzata törekedett arra, hogy minden FHT-ben részesülő személyt alkalmazzon közmunkában, amely kiváltja a 30 napos jogviszony igazolását, így olyan személy nem volt, aki a felülvizsgálatkor e feltétellel ne rendelkezett volna.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Önkormányzatunk egyetlen önkormányzati bérlakással rendelkezik. A községben szociális bérlakás illetve egyéb, lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlan nincs.

Önkormányzati támogatás a községben lakóházat vásárolni szándékozóknak nincs.

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely községünkben jellemzően pénzügyi támogatás. Közüzemi díjhátralékokról adatokkal nem rendelkezünk, ugyanis a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adóssághálóról.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	248	0	2	0	0	0	0	0
2009	248	0	2	0	0	0	0	0
2010	248	0	2	0	0	0	0	0
2011	248	0	2	0	0	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás.

Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságháló folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülő, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, az erőszak áldozatai pl. kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

Községünkben hajléktalan nincs.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	82	0
2009	87	0
2010	89	0
2011	108	0
2012	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Az eladósodottság tekintetében adatokkal nem rendelkezünk, de feltételezhető, hogy a mélyszegénységben élő családok problémáinak egyik oka az eladósodottság.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen Kálmánca községben 2 lakás található. A külterületeken víz és villany ellátottság mindenhol van, szennyvíz nincs. Szilárd burkolatú út is van A közszolgáltatásokhoz, közlekedéshez való hozzáférés biztosított, mert ezen a külterületen buszmegálló található.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

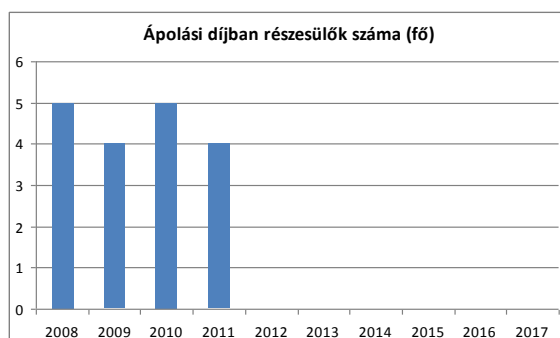
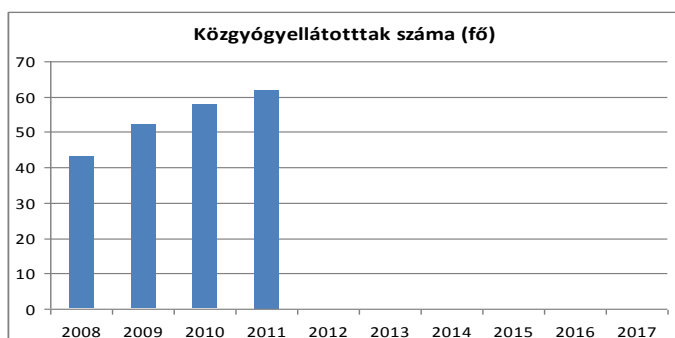
c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A községben szegregátum nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásokon belül háziorvos (külön gyermekorvos nincs) és fogorvos Szulokban rendel. A védőnői ellátás a Szulok központú körzetben, helyben biztosított, még két település tartozik hozzá. A rendszeres tanácsadásokon kívül a védőnő rendszeresen látogatja a kisgyermekes családokat. A háziorvosi ügyeleti ellátás Barcson, a fogorvosi ügyelet Kaposváron biztosított. Az iskola-egészségügyi feladatokat a háziorvos látja el. Az egészségügyi szakellátások a település lakói részére Barcson (25 km), illetve Kaposváron (60 km) érhetőek el.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	43
2009	52
2010	58
2011	62
2012	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	5
2009	4
2010	5
2011	4
2012	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A programokhoz a hozzáférés Barcsón és Kaposváron biztosított. Nőgyógyászati szűrővizsgálat (mammográfia, méhnyakrák-szűrés) évente egyszer, szervezett formában történik Kaposváron, melyre külön busz indul a településről.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz a felnőttek Szigetváron, Nagyatádon és Kaposváron juthatnak hozzá. Itt a kórházak által működtetett rehabilitációs osztályon 1 hónapig ingyenes ellátásként vehetik igénybe a rászorultak a rehabilitációt. A háziorvos az arra rászorultak részére 14 napra térítés mentesen előírhatja az otthoni szakápolás (kötözés, gyógytorna stb.) ellátást.

A gyermekkorúak fejlesztése az oktatási-nevelési intézményekben (iskola-óvoda) megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az óvodai, iskolai és szociális étkeztetésben részt vevők számára az óvoda konyhája készíti az ételt, ahol az étrend összeállítását szakképzett élelmezésvezető végzi.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen az óvodában és iskolában is szerveznek sportprogramokat a gyermekek részére. A településen megszűnt a Sport Egyesület, amelynek labdarúgó csapata a megyei harmadosztályú bajnokságban szerepelt. Ezen kívül Kálmáncsán működik a Vadvirág Néptánc Együttes, Az iskola tornateremben, az edzőteremben, a sportpályán tehát a település lakossága számára sportolási lehetőség adott.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások keretén belül a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül településünkön az önkormányzat társulások formájában biztosítja az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítést.

A gyermekjóléti alapellátások közül önkormányzatunk köteles biztosítani a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását. Ez utóbbit Kálmánca község Önkormányzata jelenleg – jogszabályi kötelezettsége ellenére – nem biztosítja.

A szociális szolgáltatások igénybevétele önkéntes, így az egyéni igényeknek megfelelően biztosítják a kért szolgáltatásokat.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális juttatásokról való döntéshozatalnál fontos szempontként jelenik meg, hogy a leghátrányosabb helyzetben lévőknek nyújtson az önkormányzat leginkább támogatást.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A településen a közösségi életet a sokszínűség jellemzi. A településen két civil szervezet működik, akik tevékenyen részt vesznek a település rendezvényeinek megszervezésében.

- Vadvirág Hagyományőrző Tánccsoport
- Kálmáncai Baráti Kör

Hagyományosan megtartott rendezvényeink a Farsang, Nőnap, anyák napja, Szüreti multság, Mikulás- illetve Karácsonyi ünnepség. Ezek közül a legnagyobb népszerűségnek örvend az októberben megrendezésre kerülő Szüreti multság, amely nem csak a település, hanem a környező falvak lakói számára is nagy vonzerővel bír. Színvonalas műsoraival, programjaival várja az érdeklődőket a településre. Újnonnan alakult a Kálmáncai Lokálpatrióta Egyesülés, amely a fiatalokat kívánja megszólítani.

A közösségi élet színtere még a konditerem, ahová napról napra számos fiatal tölti együtt az időt.

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, amely elősegíti a roma hagyományok, szokások megőrzését.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Kálmáncsán a közösségi együttélés viszonylag békés, néha előfordulnak konfliktusok, mint minden településen, de ezek általában nem csoportokat érintetnek, hanem egyének közötti konfliktusok, gyorsan megoldódnak, beavatkozást nem igényelnek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Kálmáncsán jellemzően szerényebb anyagi körülmények között élő családok élnek, így az adományozás nem igazán jellemző. Néhány tehetősebb ember azonban nagyobb közösségi cél (egy-egy rendezvény, vagy éppen templomépítés) támogatására komolyabb összeget is adományoz. Az önkéntes munka a rendezvényeken való aktív közreműködésben jellemzően ki is merül.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben támogatja a szegénységben élő roma családokat átmeneti segélyezéssel. Ezenkívül igyekszik a roma hagyományokat, szokásokat megőrizni, átörökíteni a felnövekvő generációkra.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közfoglalkoztatásban várhatóan csökken a foglalkoztatható támogatott létszám.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete Veszélyeztetett gyermek: magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, akadályozza. A veszélyeztetettség állapotát a gyermekkel kapcsolatba kerülő gyermekvédelmi jelzőrendszer (óvoda, iskola, védőnő, orvos, rendőrség, bíróság, stb.) tagjainak véleménye alapján gyermekjóléti szolgálat, valamint a települési jegyző határozza meg, és megteszi a kialakult helyzet megszüntetését célzó intézkedéseket.

Védelembe vétel: a gyermekvédelmi törvény (Gyvt.) által meghatározott hatósági intézkedés. A járási hivatal jegyzője védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevitelével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a gyermek, akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította
A gyermekek védelméről szóló törvényben (1997. évi XXXI.tv.) kerültek meghatározásra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi, vagyoni feltételei. Ennek figyelembevételével a jegyző a vizsgált időszakban (2007-2011-ig) a 4.1.2. számú táblázatban meghatározott számú gyermeket részesített kedvezményben.

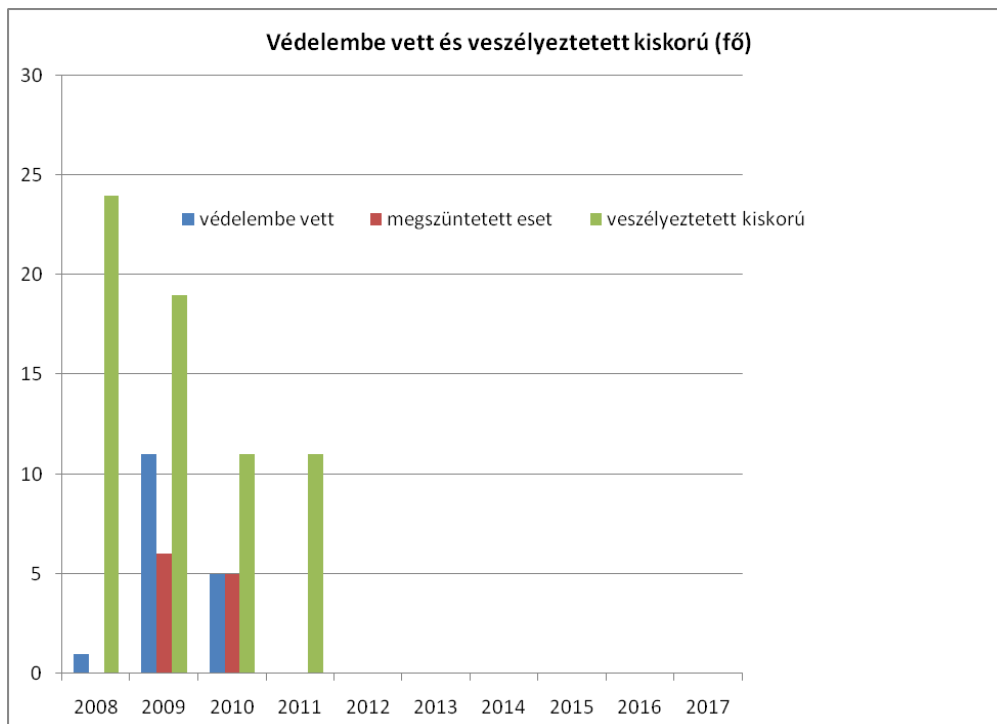
Halmazottan hátrányos helyzet: köznevelési törvény által meghatározott kategória. Halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A községben élő gyermekek egészségügyi alapellátása jórészt a felnőtt háziiorvosi körzetben történik. Egyes szülők önkéntes alapon külön gyermekorvoshoz is hordják gyermekeiket. Ezek elérhetősége a városokban (Barcs, Szigetvár, Kaposvár) lehetséges. A gyermekek tekintetében a szociális alapellátás megfelelő. A kálmáncsai és a homokszentgyörgyi általános iskolában igénybe vehető gyermekétkeztetés, a nagy többség számára térítés-mentesen. Ugyanígy megoldott az étkeztetés a középiskolások számára az általuk látogatott intézményben.

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	1	0	24
2009	11	0	19
2010	5	0	11
2011	0	0	11
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

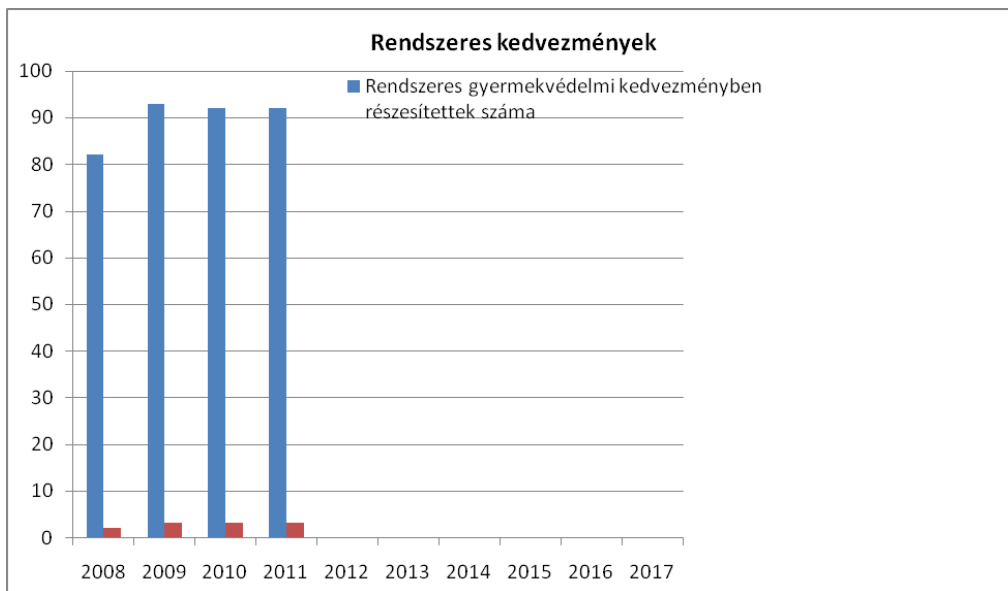

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	82	2	0	0	0
2009	93	3	0	0	0
2010	92	3	0	0	0
2011	92	3	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat helyi rendelete szabályozza a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás lehetőségét. Ezen felül egyedi testületi döntés értelmében az általános iskolás, és középiskolás gyermekeik jogán a szülők már évek óta támogatásban részesülnek. Az általános iskolás gyermekek tankönyveinek 100 %-át átvállalja az önkormányzat. A középiskolások részére évente kb. 15.000 Ft beiskolázási támogatást nyújt pénzben. Mind az általános iskolások, mind a középiskolások teljes számban – megkülönböztetés nélkül – részesülnek támogatásban.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	3	49	22	79	2	53
2009	4	57	20	89	2	60
2010	7	55	17	84	2	58
2011	7	48	18	85	2	53
2012	4	60	20	54	1	55

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nem magyar állampolgárságú gyermek nem él a községben.

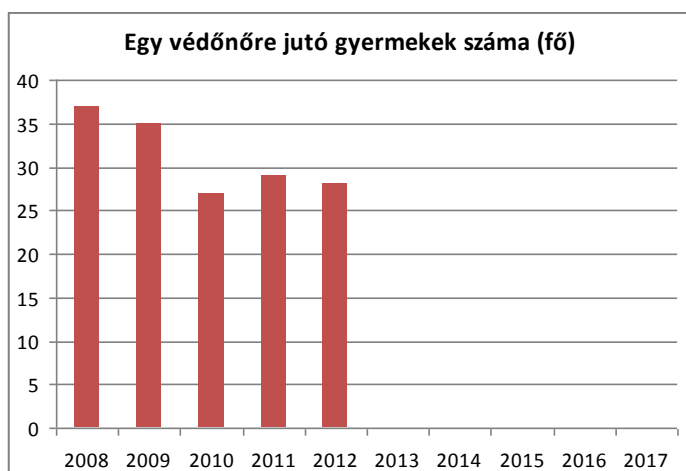
4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Kálmáncsán szegregátum nincs, ugyanakkor megjegyzendő, hogy Lajosháza településrészen – részben a távolság miatt – a gyerekek hozzáférési lehetősége a község nyújtotta előnyökhöz nem azonos a központi részen élő gyermekekével.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgálat Szulok települési központtal működik, e körzethez tartozik Kálmánca. A védőnő rendszeres tanácsadást tart a településen, és a kisgyermekes családokat rendszeresen látogatja.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	37
2009	1	35
2010	1	27
2011	1	29
2012	1	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A területi védőnői ellátásról a 49/2004. (V. 21.) ESZCSM rendelet rendelkezik. A területi védőnő feladatkörébe 0-6 éves korú (az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig) gyermekek gondozása, nővédelem (családtervezés, anyaságra való felkészítés, szűrővizsgálatokban részvétel, várandós anyák gondozása, gyerekágyas időszakban segítségnyújtás stb.) tartozik. Kálmánca településen körzeti védőnő látja el a gyermek- és nővédelem hozzá tartozó feladatait. A védőnő körzetéhez Szulok és Kálmánca település tartozik. A jogszabályi előírás alapján egy védőnőre jutó gyermekek száma 250 lehet, ugyanakkor országos átlagban 300 gyermeket gondoznak. Esetünkben a védőnőre jutó gyermekek száma az évek során csökkenő tendenciát mutat és a jóval jogszabályi határon belül mozog 20-30 %-a a maximális ellátotti létszámnak.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen gyermekorvos nincs, a gyermeket vegyes praxisban a háziorvos látja el. Szakellátások Barcson, Szigetváron és Kaposváron biztosítottak.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Kálmáncai Óvoda felvállalja a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelését, figyelembe veszik a differenciált fejlesztés lehetőségeit a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számára. Cél a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Logopédus nincs alkalmazva az óvodában, a logopédiai ellátást a Barcsi Nevelési Tanácsadóban dolgozó szakember biztosítja.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátást a gyermekek védelméről szóló törvény (1997. évi XXXI. tv.) szabályozza. A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy a szociális munka eszközeivel hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

A **gyermekjóléti alapellátáshoz tartozik** a gyermekjóléti szolgálat, a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet, családi gyermekfelügyelet) a gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona)

A település a gyermekjóléti szolgáltatást a csokonyavisontai székhelyű Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központot működtető társuláson keresztül, illetve 2013. július 1-től a Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül látja el. A családgondozó heti két alkalommal tart fogadóórát Kálmáncsán.

Megoldhatatlannak tűnő probléma, hogy Kálmáncsán a gyermekek napközbeni ellátása egyáltalán nem megoldott.

e) gyermekvédelem

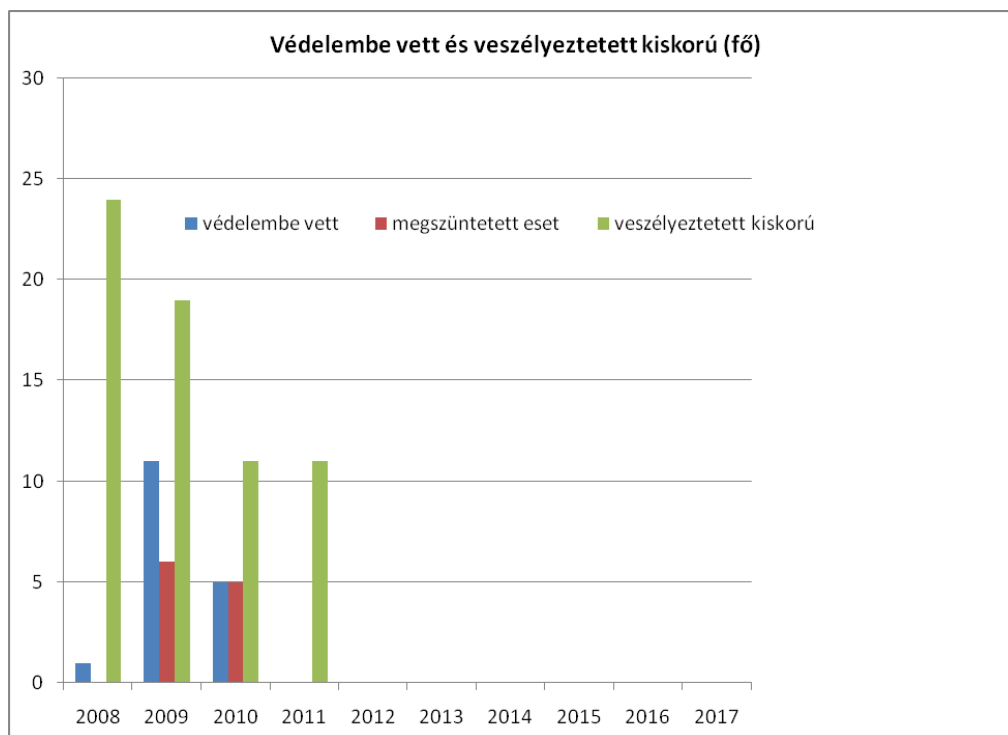
A gyermekvédelem rendszeréről szintén törvény (1997. évi XXXI. tv.), valamint a végrehajtására kiadott Kormányrendelet (149/1997. (IX.10.) rendelkezik. A gyermekvédelmi rendszer-hierarchia gyermekekhez legközelebb eső hatósági szerve 2012-ig a település jegyzője volt. A jegyző hozta azokat a hatósági intézkedéseket (védelembe vétel, ideiglenes elhelyezés, apai elismerő nyilatkozat), amelyek a gyermekek érdekeit voltak hivatottak szolgálni. 2013-tól, a közigazgatás átszervezését követően e feladatot a járáshivatalok gyámhatóságai látják el. A gyermekvédelmi törvény (továbbiakban: Gyer.) szabályozza a gyermekvédelem minden szegmensét, meghatározza a jelzőrendszer tagjait (óvoda, iskola, védőnő, orvos, családsegítő, rendőrség, ügyészség, ifjúság-segítő, stb.) akiknek kötelessége aktívan közreműködni a gyermekek jogainak biztosításában, a megfelelő ellátáshoz való hozzájárásra segítségben.

Kálmánca településen az elmúlt évtizedekben komolyabb gyermekvédelmi intézkedést (ideiglenes elhelyezés,) érintő ügy három volt és öt gyermeket érintett, akik ki lettek emelve az őket nevelő családból. A vizsgált időszakban (2007-2012-ig) összesen 3 gyermek került a gyermekvédelmi rendszerbe, illetve védelembe vételüket rendelte el a helyi jegyző.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	1	0	24
2009	11	6	19
2010	5	5	11
2011	0	0	11
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a helyettes szülői ellátás Barcson működik. Gyermek és családok átmeneti otthona a település 50 km-es körzetében nem legközelebb Kaposváron található. Problémás helyzetek megoldását segítheti még a gyermekjóléti szolgálat, a közös önkormányzati hivatal munkatársa, a családsegítő szolgálat szakembere, a jelzőrendszer tagjai (védőnő, orvos, óvoda, iskola ifjúságvédelmi felelőse). A körzetben igen jól funkcionáló, összehangolt tevékenységet végző jelzőrendszer működik.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A gyermekek ilyen irányú tevékenységét elsősorban a nevelési és oktatási intézmények biztosítják. Ezen kívül számos olyan tevékenység van a településen, ami lehetőséget nyújt a gyermeknek a szabadidő hasznos eltöltésére. A településen működő konditerembe sok fiatal jár. A hagyományörző néptáncsoportnak is van olyan csoportja, ahol a gyermekkorúak néptánc oktatásával foglalkoznak.

A gyermekkorúak szabadidős és szünidős tevékenységével kapcsolatosan felmerülő probléma, hogy a gyermekek közlekedési ismeretei hiányosak. Kis településre jellemző, hogy a gyermek viszonylag szabadabban vannak engedve, ezért fokozottan oda kell figyelni, hogy a közlekedési balesetek elkerülése érdekében ismereteiket bővítsük.

Problémát okozhat még, hogy a gyerekek az általános iskolából kikerülve a falusi környezetből, egy teljesen új típusú, városi környezetbe kerülnek középiskolába. Itt olyan külső hatások érhetik őket, amivel esetleg eddig nem találkoztak (alkohol, kábítószer), ezért fontos, hogy fel legyenek készítelve ezekre a hatásokra. Ezért már az általános iskolában alkohollal kapcsolatos és drogmegelőző előadásokat kellene szervezni részükre, hogy megismerjék ezek káros hatásait.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés mind az általános iskolában, mind az óvodában megoldott, a gyermeke többsége igénybe is veszi azt. A gyerekek közül többen ingyenes étkeztetésben részesülnek, tekintettel arra, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak. Hétfégi étkeztetésre nincs igény, a családok mindegyike biztosítani tudja gyermekei számára a megfelelő étkezéshez jutást. A szünidőben több éve már működik a nyári gyermekétkeztetés. A jogszabályi rendelkezés alapján meghatározott számú gyermek

támogatása van lehetőség egyszeri meleg étel biztosításával a nyári szünidő alatt. A településen – a gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának arányában – évente 50-60 gyermek étkeztetését oldotta meg így az önkormányzat a családsegítő szolgálat segítségével igénybevételeivel.

Ingyenes tankönyvben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részesülhetnek törvényi előírás alapján. A többi gyermek részére az önkormányzat saját költségvetése terhére biztosította ezt a lehetőséget, így minden általános iskolás ingyen tankönyvet kapott. A középiskolások és felsőfokú intézményi hallgatók részére minden évben biztosít az önkormányzat egyszeri, nagyobb összegű beiskolázási segélyt. A felsőfokú intézmények minden kalmáncsai hallgatója évek óta igénybe veszi a Bursa Hungarica Ösztöndíj-támogatást, melynek egyik alappillére az önkormányzati pénzügyi forrás.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Önkormányzatunkhoz ilyen észrevétel nem érkezett.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A településen nem jellemző.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hét	
Személyi feltételek	F	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	1	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	20	1	25	1	20	0
2009	21	1	25	1	21	0
2010	17	1	25	1	17	0
2011	13	1	25	1	13	0
2012	16	1	25	1	16	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	7	3	4	2	0	16
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	6	2	4	2	0	14
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	4	2	0	2	0	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	14 (2012/2013)	0	6	8	0	8

4.4.6. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzetenkénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiban a járó gyermekek össz-létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak össz-létszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak össz-létszámához viszonyítva (%)
Körzet 1	16	14	8	16	14	88%	8	50%

Az alsó tagozatos iskolánkban rendszeresen a fejlesztő foglalkozások az arra rászorulóknak. a szomszédos Szulok község iskolájából átjáró fejlesztőpedagógus látja el a feladatot azoknak a tanulóknak, akiknek fejlesztő foglalkozás keretében kell megvalósítani a fejlesztést.

Sajátos nevelési igényű diákok tekintetében minden tanuló, akinek szükséges, eljut a szakértői bizottságok elé és a szakvélemények alapján megfelelő ellátásban részesül, eredményességét a nevelési tanácsadó is alátámasztja.

Évente felméri a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, a gyermekvédelmi felelős folyamatosan nyomon követi fejlődésüket.

A már kialakult hátrányos helyzet illetve veszélyeztetettség esetén megfelelő szakemberek bevonásával orvosolják a bajt. Jó kapcsolatot építettek ki más intézmények szakembereivel:

- iskolaorvossal,
- védőnővel,
- családgondozóval,
- fejlesztő pedagógussal, logopédussal.

Iskolánk személyi feltételek létszám szerint megfelelőek.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	0	0
Szaktanítást végző tanítók száma	2	2
Szaktanítást végző tanárok száma	0	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Gyermekvédelmi felelős	0	0
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	1	1

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában 2 főállású pedagógust alkalmaznak, a szakember ellátottság képesítés szempontjából teljes. Az óvodapedagógusok közül egyiknek gyógypedagógusi végzettsége, így a csoportokon belül a gyerekek mikro csoportos fejlesztését, foglalkoztatását a pedagógusok végzik. Egy logopédus jár ki a Pedagógiai Szakszolgáltatástól.

Az általános iskolában 2 főállású pedagógust alkalmaznak.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A gyermekek körében hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés az intézményekben (iskola, óvoda) nincs és nem is volt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A községben egyetlen – alsó tagozatos – iskola van, így ez nem releváns.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészet oktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009	21	12	0	10	0	0	0	12
2009/2010	20	15	0	10	0	0	0	10
2010/2011	17	15	0	10	0	0	0	15
2011/2012	12	10	0	7	0	0	0	10
2012/2013	9	7	0	5	0	0	0	0

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
0-3 éves gyermekek napközbeni ellátása nem megoldott	Családi napközi megszervezése.
A gyermekek közlekedési ismeretei hiányosak.	Közlekedési tárgyú előadások szervezése gyermekeknek

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

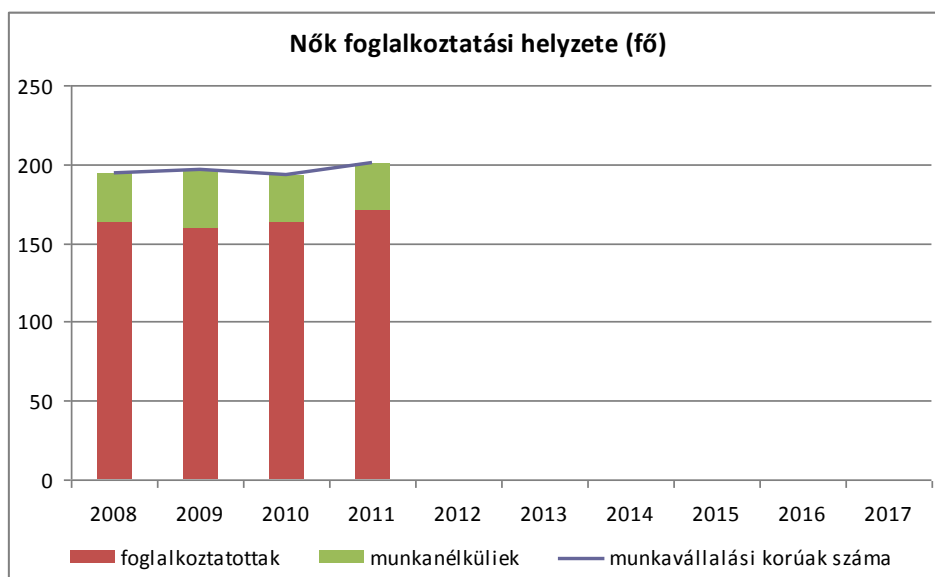
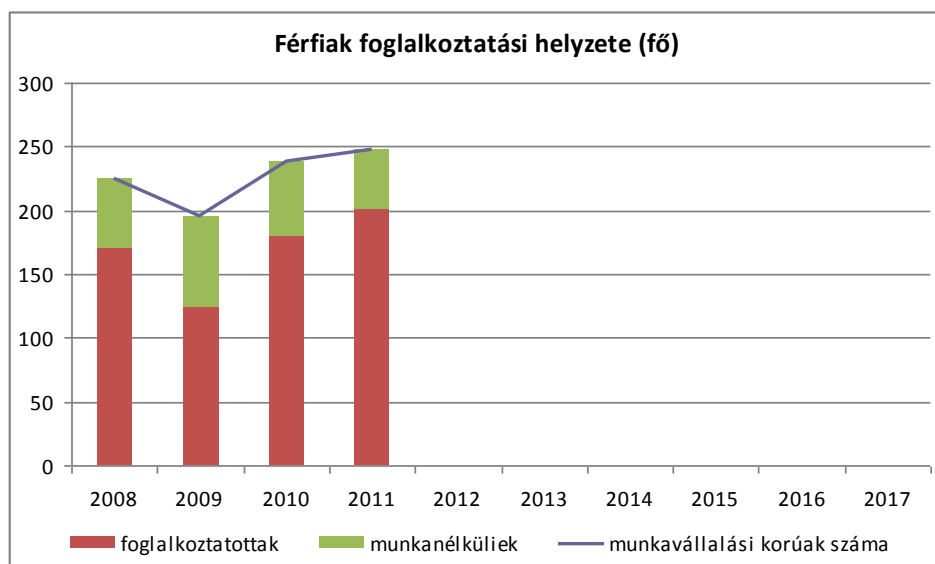
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

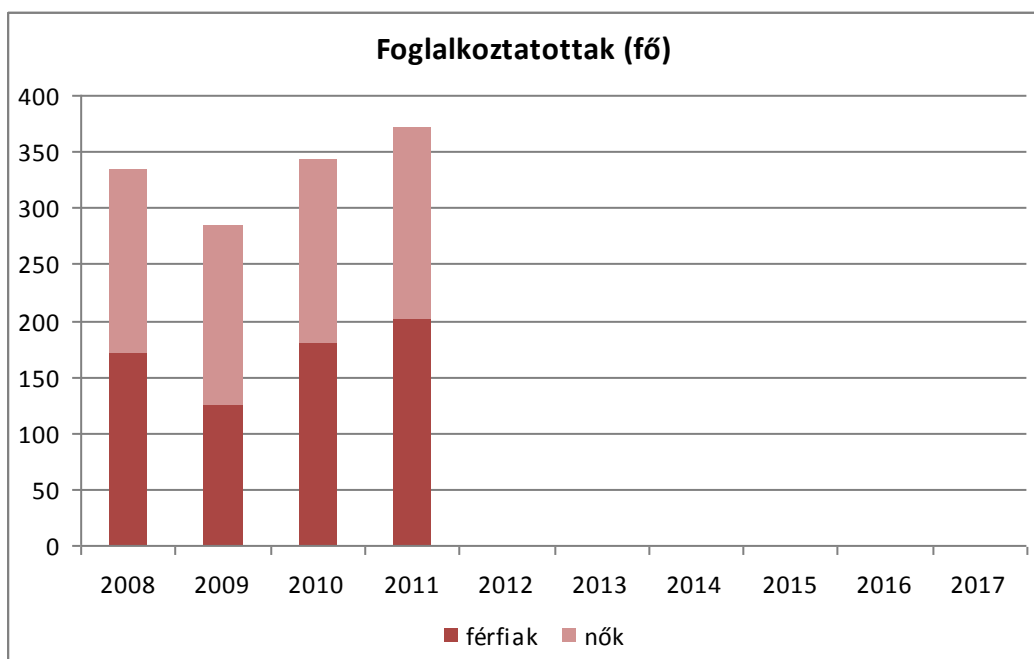
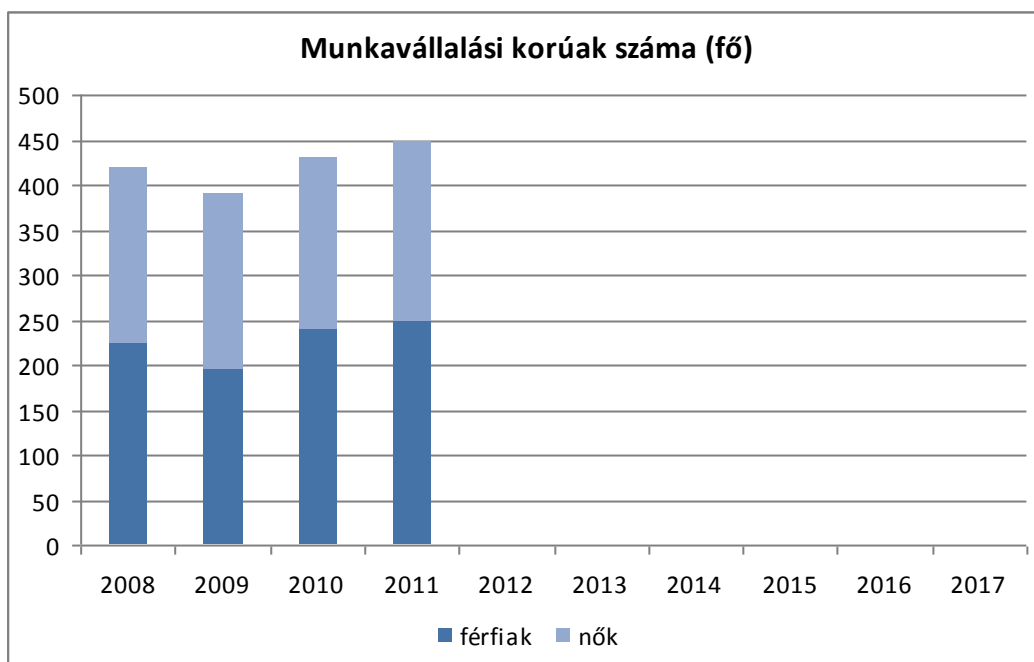
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

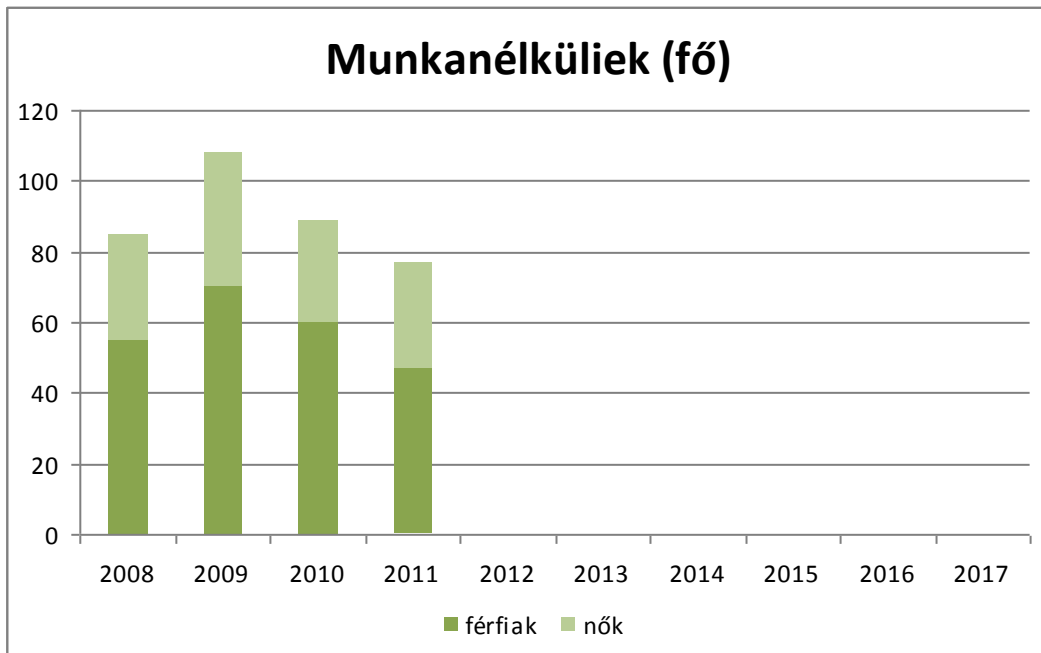
év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	225	194	170	164	55	30
2009	195	197	125	159	70	38
2010	239	193	179	164	60	29
2011	248	201	201	171	47	30
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

A munkavállalási kor a statisztikában a 15-65 éves korúakat jelenti. Ugyanakkor a 15-25 évesek szinte 100 %-a még tanul, vagy a családja által eltartott, de nem regisztrált munkanélküli. Az 55-65 éves korosztály egy jelentős része egészségi állapota miatt szintén kiszorult már a munkaerő-piacról, azonban nincs ellátás nélkül, főként rokkantsági ellátások valamelyikében, illetve korhatár előtti nyugellátásban részesül. A foglalkoztatotti létszám elsősorban a 25-55 éves korúak közül kerül ki. Megállapíthatjuk, hogy a településen a munkavállalási korú férfiak és nők száma évenként szinte megegyező, ugyanakkor foglalkoztatott férfiak és nők között már mutatkozik az eltérés a férfiak javára. Magasabb a női munkanélküliség, de a tradicionális családmodell és női szerepek faluhelyen elfogadottak, ennek ellenére nem mindig elégségesek, pl. ha a család férfitagjainak olyan alacsony a jövedelme, hogy a nőnek is el kellene mennie dolgozni akkor az kistelepülésen nehezebben megvalósítható.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Kálmáncsán ilyen program nincs.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkanélküli nők iskolázottsági adatairól nem rendelkezünk információval.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A foglalkoztatás területén mutatkozó hátrányos megkülönböztetést a települési önkormányzat igyekszik a közfoglalkoztatás keretén belül mérsékelni. A startmunka-programokban jelentős számban kerülnek foglalkoztatásra nők. Miután a bér ezekben a programokban kötött, nincs bérkülönbség a férfiak és nők között. Ugyanígy nem mutatkozik bérkülönbség az egyszerűsített foglalkoztatásban sem, az időnyomkát végző férfiak és nők meghatározott, azonos munkáért, azonos napi bért kapnak.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátása csak 3 éves illetve most már 2,5 éves kor fölött), óvodában és az általános iskolában biztosított.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor-mányzati	egyéb			
2008	20	0	0	0	0	0	0
2009	19	0	0	0	0	0	0
2010	17	0	0	0	0	0	0
2011	19	0	0	0	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

. A 3 év alatti gyermekekkel az édesanyák mindenütt otthon maradtak 3 évig, nem volt jellemző a gyermek hároméves kora előtti munkahelyre történő visszatérés. A 3. életévüket betöltött gyermekek óvodai beíratása nem okozott nehézséget, helyhiány miatti visszautasítás nem történt. Bölcsődei ellátás legközelebb Barcs városban működik, ide – vélhetően a 25 km-es távolságnak is köszönhetően – senki nem hordta gyermekeit, aki a gyermekek hároméves kora előtt visszament volna dolgozni. Családi napközi a településen nem működik.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	20	20
2009	1	19	19
2010	1	17	17
2011	1	19	19
2012	1	n.a.	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői tevékenységi körében realizálódik elsősorban. A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordít a védőnő. Családtervezéssel kapcsolatban a serdülőkorban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, több alkalommal is szerveznek ilyen jellegű oktatást.

A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós korban a szülésfelkészítő tanfolyam keretében, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szüléstől, szoptatástól a tápláláson gyerekevelésen át. Segítséget kapnak a szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében, szükség esetén az utánajárásban is.

A védőnő nagy figyelmet fordít a szociális okból vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A rendőrséggel történt konzultáció alapján megállapítható, hogy településünkön nem jellemző a nőket érő, illetve a családon belüli erőszak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön nincsenek. A településtől 70 km-re lévő megyeszékhelyen Kaposváron található a legközelebbi várandós anyák, ill. anya-gyermek fogadására létrehozott otthonok.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	5	3				
2009	5	3				
2010	5	3				
2011	2	3				
2012	2	3				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Kálmánca község polgármestere 11 éve nő, a képviselő-testület további 4 tagjából szintén ketten nők, így a helyi döntéshozatalban a nők aránya meghaladja a férfiakét.

A Homokszentgyörgyi Közös Önkormányzati hivatalban foglalkoztatottak száma 8 fő, ebből 2 fő férfi 4 fő nő, a jegyző férfi, az aljegyző nő.

A Kálmáncai Óvoda 3 dolgozója, beleértve az óvodavezetőt is nő.

A Könyves Kálmán Általános Iskolában a mindhárom foglalkoztatott, beleértve az intézményvezetőt is, nő.

Összességében tehát elmondható, hogy az önkormányzat intézményeiben magas a nők aránya.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

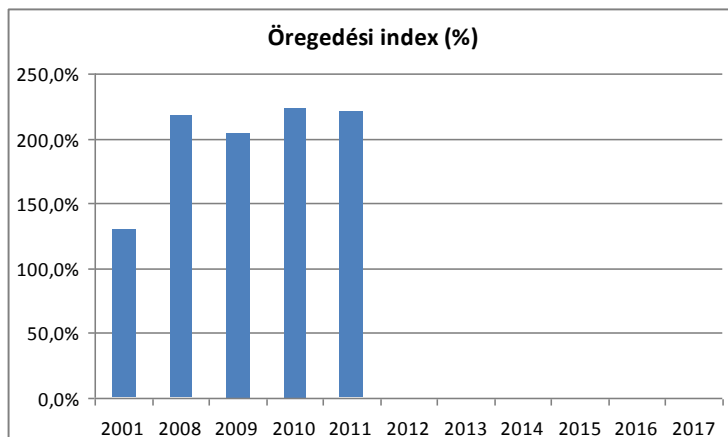
A településen nincsenek ilyenek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Helyi munkalehetőség hiánya	Kisgyermekes nők lehetőségeinek bővítése alternatív pénzszerzési módok eléréséhez
Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások hiánya.	A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségeinek felkutatása, kigyűjtése és ezekről a lakosság tájékoztatása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az öregedési index azt mutatja meg, mekkora a 65 év feletti lakosság aránya a 0-15 éves korosztályhoz viszonyítva.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	106	158	264
2009	100	148	248
2010	96	138	234
2011	73	101	174
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Öregségi nyugdíjra jogosultak köre: Társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény (Tny.) rendelkezései alapján a nyugdíjkorhatár születési évhez kötött, az 1957-ben és az után születettek számára jelenleg betöltött 65. életév az öregségi nyugdíj kezdete. Az ez előtt született személyek esetén fokozatosan, betöltött 62. életévtől 65. életévig válik valaki öregségi nyugdíjra jogosulttá.

Nyugdíjszerű ellátások:

- saját jogon járó ellátások: rokkantsági nyugdíj, foglalkoztatáspolitikai nyugdíjak, baleseti rokkantsági nyugdíj
- hozzátartozói ellátások: Ideiglenes özvegyi nyugdíj, özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj, ideiglenes baleseti özvegyi nyugdíj, baleseti özvegyi nyugdíj, baleseti árvaellátás, baleseti szülői nyugdíj

Fenti táblázat elemzésekor szembeűnő, hogy a településen a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma jóval magasabb az ugyanezen ellátásban részesülő férfiak számának. Ez abból következik, hogy az 50 feletti férfiak körében magas a halálozási arány. A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők (férfi+nő) számából kivonva az öregségi nyugellátásban részesülők számát, megállapítható, hogy rendkívül magas az egyéb nyugdíjszerű ellátottak (özvegyi nyugdíj, rokkantsági nyugdíj, árvaellátás, stb.) aránya. (A képet torzítja, hogy a fenti időszakban átszervezésre került a Fehér Akác Otthon ellátotti köre, és a korábbi időskorúak helyére nagy számban érkeztek fogyatékkal élők, ez okozza az idősek számának látványos csökkenését.)

Mivel az összlakossághoz viszonyítva az idősek aránya a településen magas, kiemelt figyelmet kell fordítani az idősek problémáira, és ezek megoldására.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek foglalkoztatottságára vonatkozóan adatokkal nem rendelkezünk.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A munkanélküliség témakörénél már kifejtettük, hogy a településen kevés a foglalkoztató, a munkalehetőség, ezért ez a nyugdíjas foglalkoztatást is befolyásolja. A településen működő mezőgazdasági szolgáltató idény jelleggel foglalkoztat néhány nyugdíjast, de más lehetőség a településen nincs. A településen közintézményekben nem történik nyugdíjas személy foglalkoztatása. A foglalkoztatást támogató programok a településen nincsenek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén abban nyilvánul meg, hogy általában azok a munkanélküliek, akik a nyugdíjkorhatár elérése előtt néhány évvel váltak azzá, sokkal nehezebben találnak munkát, mint a fiatalabbak.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	86	2	2%	32	n.a.	0%
2009	92	1	1%	39	n.a.	0%
2010	81	5	6%	45	n.a.	0%
2011	n.a.	n.a.		n.a.	n.a.	
2012	n.a.	n.a.		n.a.	n.a.	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Egészségügyi ellátás: A községben egy házi orvos rendelkezik ellátási kötelezettséggel. A helyi rendelőben az orvos hetente összesen 3 alkalommal fogadja a betegeket, meghatározott időben. Fogorvosi ellátás csak Szulok településen működik. Járóbeteg szakellátás, ügyelet Barcs városában, míg fekvőbeteg ellátás Szigetváron vagy Kaposváron érhető el a kálmáncsaiak számára.

Házi segítségnyújtás: Egy fővel 2005 óta működik. A gondozó nyolc idős emberhez jár ki napi rendszerességgel, és segít a mindennapi életvitelben (bevásárlás, gyógyszerfelírás) Ő hordja ki a szociális ebédet is.

Családsegítés: Szt. által szabályozott, kötelezően ellátandó önkormányzati feladat. Szociális problémák, krízishelyzet megszüntetés, életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. Kálmánca település családsegítéssel kapcsolatos feladatait a Babócsai Alapszolgáltatási Központ, 2013. július 1-től pedig a Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás útján látja el.

Nappali ellátás: a szociális törvény (1993. évi III. tv.) által biztosított alapellátási forma, amely hajléktalan személyek és elsősorban saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, alapvető higiéniai szükségleteik kielégítését, napközbeni étkezésre. A településen nappali ellátás nem működik.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	4
2009	4
2010	4
2011	5
2012	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település rendezvényeinek szervezésénél mindig figyelembe veszi az önkormányzat a különböző korosztályok, így az idősek igényeit. Ezeken a rendezvényeken az idős korosztályból is szép számmal vesznek részt.

A településen élő idősek működtetik a Kálmáncai Baráti Kört. A civil szervezet arra hivatott, hogy az időskor egyik talán legnagyobb problémáját az elmagányosodást megelőzze. A Kör rendszeresen találkozókat szervez, és megünnepeli tagjai körében a névnapokat, születésnapokat.

A település műemléki református templomában minden vasárnap van istentisztelet. A református egyházközség lelkésze helyben lakik és innen jár szolgálni további három faluba, Homokszentgyörgyre, Darányba és Istvándiba. A katolikus híveknek a szentmisét a szuloki plébános tartja az új, 2008-ban felszentelt templomban. A rendszeres templomba járók száma nem magas, alkalmanként 20-30 fő.

c) idősek informatikai jártassága

Erre vonatkozóan nincs pontos adatunk, de feltételezhető, hogy az idősek nagy része nem jártas az informatikában. Ez persze nem azt jelenti, hogy egyáltalán nem fordul elő, hiszen vannak olyan nyugdíjas korúak, akik lelkesen használják a számítógépet, internetet.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A település teljes lakosságát, az időseket fokozottan érintő probléma, hogy a település járdái néhol rossz állapotban vannak. Ennek megoldására sajnos csak akkor van lehetőség, ha az önkormányzat megfelelő pályázati forrást talál erre a célra, mert önerőből a felújítást, javítást megoldani nem tudja.

Kálmánca zsáktelepülés, ezért sokan felvetették falugondnoki szolgálat létrehozásának szükségességét, de erre részben anyagi okokból, részben a szükséglet nem feltétlenül megalapozott volta miatt mindezidáig nem került sor. A mai kor sok fiatalat kényszerít szülőföldjétől távoli, esetenként külföldi munkavállalásra. Így az idős emberek számára nehézkessé válik a gyermekekkel, unokákkal való kapcsolattartás. Ugyanakkor a mai kor számtalan lehetőséget nyújt (az akár valós idejű) kommunikációra (chat, skype), ezeket a lehetőségeket pedig jellemzően az idős emberek nem ismerik, sőt szinte félnek a

számítógéptől. Ezzel kell tanfolyamok, illetve kedvezményes (használt) gépek biztosításával, vagy helyben a teleházban lehetőséget biztosítani.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Össze kell fogni a falu nyugdíjasait, lehetőséget kell teremteni a hasznosan eltöltött közös időtöltések megszervezésére valamennyi idős ember számára	A Kálmáncsai Baráti Kör fejlesztése a község nyugdíjasait összefogó klubbá
Idősek számítástechnikai ismereteinek hiánya.	Idősek számára Internet-tanfolyam szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A településen fogyatékossgal élők létszámára, a fogyatékossg formájára és mértékére pontos adat nem áll rendelkezésre.

A Fehér Akác Szociális otthon nagy számban (kb. 40 fő) gondoz fogyatékosokat, azonban – jóllehet nem zárt intézmény, de a gondozottak az intézményt jellemzően nem hagyják el – jelen programmal a település „természetes” lakóira fókuszálunk.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékossg és a megváltozott munkaképesség nem azonos fogalmak, azonban több szempontból fedik egymást.

Megváltozott munkaképesség fogalma: A megváltozott munkaképességű személyek fogalom a munka világához kapcsolódik, mivel azt a vizsgálati szempontot takarja, hogyan befolyásolja a károsodás (betegség), fogyatékossg vagy rokkantság az egyén munkavállalását, munkahelyének megtartását; vagyis az egyént a foglalkoztathatóság szempontrendszerén keresztül minősíti.

A foglalkoztatási törvény szempontjából megváltozott munkaképességű személy: aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahely-megtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek. A törvény hatálya tehát kiterjed valamennyi fogyatékos, illetve a foglalkoztatást hátrányosan befolyásoló egészségkárosodást szenvedett személyre, függetlenül attól, hogy munkaképességének csökkenése milyen mértékű.

A fogyatékkal élők foglalkoztatottságára vonatkozóan adatokkal nem rendelkezünk.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	38	73
2009	37	64
2010	35	63
2011	n.a.	46
2012	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatására nincs az önkormányzatnak lehetősége. Közfoglalkoztatásban történő alkalmazásukra a törvény nem biztosít lehetőséget. (a megváltozott munkaképességű személyek mindegyike rendelkezik ellátással, így nem minősül aktív korú, ellátatlan személynek) .

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	n.a.	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ilyen esetről nem tudunk.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Helyi szinten ilyen programok nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2012. évben 12 fő), súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén (2012. évben 1 fő) részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Közüntézményeink akadálymentesítése még előttünk álló feladat. Jelenleg az információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés rendkívül leszűkült a célcsoporthoz tartozók számára A települési önkormányzati tulajdonában lévő középületek kizárólag mozgássérültek számára akadálymentesek, sőt ez is csak a feljáró rámpák kiépítésében testesül meg.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A Homokszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal székhelyén a hivatal épülete teljes körűen akadálymentesített, de a kálmáncaiak számára az ügyintézés elsősorban helyben, kisebb részben Szulokban történik, ahol az akadálymentesítettséget csak a rámpa jelenti. Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése látássérültek és vakok részére nem történt meg.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzaton kívül további (legalább részben) akadálymentes munkahelyről nem tudunk.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedést kizárólag távolsági autóbuszok jelentik, amelyek között Kálmáncsára alacsonypadlós nem jár. A járdák nem akadálymentesek, kiépített park nincs.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Semmi ilyesmi nincs, bár a fogyatékkal élők – vélhetően – alacsony száma miatt nem is várható előrelépés a közeljövőben.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Mozgáskorlátozottak közlekedési kedvezménye 2013-ban megszűnt, a gépjárműszerzési és átalakítási támogatás iránti igényt a kormányhivatalhoz kell benyújtani. A fogyatékosok ápolásáért járó ápolási díj már a járási hivatal hatásköre. Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése csak részben megoldott, főként a mozgásszervi fogyatékosok számára történt meg az akadálymentesítés a település közintézményeiben.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

Településünkön tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, valamennyi fogyatékos-sággal rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét:

- A gyengén látók, szintévesztők számára érzékelhető nagyságban, formában, színben kell elkészíteni a tájékoztatást szolgáló látványelemeket.
- A vakok számára hanggal, tapintható, letapogatható, megfogható elemekkel kell kiépíteni az információs elemeket.
- A hallássérültek számára a hangos információkat szöveggel, képekkel, fényvel kell kiegészíteni.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nincs adat arra vonatkozóan, hogy mennyi a fogyatékkal élők száma és megoszlása	Fogyatékkal élő személyek felmérése
Középületek akadálymentesítése nem megoldott	Középületek teljes körű akadálymentesítése megfelelő pályázati forrás esetén

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Kálmáncsán összesen kettő civil szervezet működik, Vadvirág Hagyományőrző Tánccsoport és a Kálmáncsai Baráti Kör. Mindkettő 30-40 tagot számlál, és mindegyik az Önkormányzat e célra fenntartott épületében, az ún. Cetó-házban kapott helyiséget. A Tánccsoport szervezi évek óta a község legnagyobb kulturális eseményét, a Szüreti mulatságot.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Kálmáncsán Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik 2010-től. A helyi önkormányzat biztosítja a Nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt feltételeket a számukra. A községben két felekezet, a református és a római katolikus egyház működik, melyek állandó támogatásban nem részesülnek, de egy-egy nagyobb beruházás vagy felújítás esetén kérelemre részesülhetnek önkormányzati támogatásban.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Kálmáncsa a Barcsi Többcélú Társulás tagja.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzat még bontogatja szárnyait, az általa végzett tevékenység néhány rendezvény meglátogatásában ki is merül.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Baráti Kör az idősebb korosztály, míg a Tánccsoport részben a gyermekek hasznos időtöltését igyekszik biztosítani. Romák mindkét egyesületben tevékenyen részt vesznek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A kálmáncsai kisvállalkozók, egyéni vállalkozók és őstermelők alkalmi munkaadóként szezonálisan hozzájárulnak a foglalkoztatáshoz

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program helyzetelemzésének megírása során az önkormányzat a következőkkel működött együtt:

- iskola (igazgatónő a hátrányos helyzetű gyermekeket segítő iskolai tevékenységek fejezet kidolgozásával)
- óvoda (óvodavezető az óvodát érintő adatszolgáltatással)
- családsegítő és gyermekvédelmi szolgálat munkatársa (tevékenységük bemutatására vonatkozó rész kidolgozásával és az éves beszámolójuk rendelkezésre bocsátásával)
- civil szervezetek (véleményezés)
- védőnő (anya- csecsemő- és gyermekvédelem vonatkozó fejezetek)
- nemzetiségi önkormányzat (véleményezés)

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az önkormányzat esélyegyenlőségi programja a község honlapján megjelenítésre kerül. A szervezetek és a lakosság programmal és annak végrehajtásával kapcsolatos észrevételeiket a hivatal e-mail címén, telefonon és ügyfélfogadási időben személyesen is jelezhetik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatásban várhatóan csökken a foglalkoztatható támogatott létszám.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése.
Gyermekek	0-3 éves gyermekek napközbeni ellátása nem megoldott	Családi napközi megszervezése.
	A gyermekek közlekedési ismeretei hiányosak.	Közlekedési tárgyú előadások szervezése gyermekeknek
Idősek	Össze kell fogni a falu nyugdíjait, lehetőséget kell teremteni a hasznosan eltöltött közös időtöltések megszervezésére valamennyi idős ember számára	A Kálmáncsai Baráti Kör fejlesztése a község nyugdíjasait összefogó klubba
	Idősek számítástechnikai ismereteinek hiánya.	Idősek számára Internet-tanfolyam szervezése
Nők	Helyi munkalehetőség hiánya	Kisgyermekes nők lehetőségeinek bővítése alternatív pénzszerzési módok eléréséhez
	Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások hiánya.	A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségeinek felkutatása, kigyűjtése és ezekről a lakosság tájékoztatása.
Fogyatékkal élők	nincs adat arra vonatkozóan, hogy mennyi a fogyatékkal élők száma és megoszlása	Fogyatékkal élő személyek felmérése
	Középületek akadálymentesítése nem megoldott	Középületek teljes körű akadálymentesítése megfelelő pályázati forrás esetén

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	polgármester
	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése.	Polgármester, családsegítő szolgálat
Gyermekek	Családi napközi megszervezése.	polgármester
	Közlekedési tárgyú előadások szervezése gyermekeknek	Iskolavezető, óvodavezető
Idősek	A Kálmáncsai Baráti Kör fejlesztése a község nyugdíjasait összefogó klubba	Kálmáncsai Baráti Kör vezetősége
	Idősek számára Internet-tanfolyam szervezése	Polgármester
Nők	Kisgyermekes nők lehetőségeinek bővítése alternatív pénzszerzési módok eléréséhez	polgármester
	A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségeinek felkutatása, kigyűjtése és ezekről a lakosság tájékoztatása.	Polgármester, családsegítő szolgálat
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élő személyek felmérése	Családgondozó, házi gondozók
	Középületek teljes körű akadálymentesítése megfelelő pályázati forrás esetén	Polgármester, intézményvezetők

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem különülnek el a település többi lakójától, hanem velük együttműködve, egységes közösséget alkotva élik mindennapjaikat.

Fontos számunkra, a mélyszegénységben élők átmeneti problémáinak megoldása, és hosszú távú megoldások keresése az anyagi, lakhatási, munkanélküliség okozta gondok kezelésére.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek megfelelő fejlődéséhez szükséges lakókörnyezet, közösség kialakítását és fenntartását a településen.

Folyamatosan odafigyelünk az időseket érintő egészségügyi, anyagi és mindennapi életet érintő problémáira, és segítünk ezek megoldásában.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkavállaláshoz való esélyek biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közösségbe való beilleszkedésére, a közösségi életben való részvételük ösztönzésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatásban a jelenlegi foglalkoztatási szint fenntartása	a közfoglalkoztatásban várhatóan csökken a támogatott foglalkoztatási létszám.	A közfoglalkoztatásban a jelenlegi foglalkoztatási szint fenntartása	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	a z önkormányzat a korábbi évekhez hasonló mértékű közfoglalkoztatást a jövőben is fenn kívánja tartani.	polgármester	2014.12.31.	Közfoglalkoztatásban részt vevők száma	A foglalkoztatottak bér- és járulékköltségeihez szükséges önrész biztosítása	Évente közfoglalkozás szervezése
2	A hátrányos helyzet generációkon való átöröklődésének csökkentése	A hátrányos helyzettel járó beidegződéseket a szülők átörökítik, cél ennek megállítása.	A több generációs együttélés során kialakult beidegződés, a hátrányos helyzet generációkon történő átöröklődésének megakadályozása.	Szociális rendelet	Pontos felmérés készítése az érintett családokról, a családok összetételéről. Konkrét feladatok megvalósítása, pályázati lehetőségek kiaknázása az adott tárgykörre vonatkozóan. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat bővítése, a feladatok hatékony elvégzéséhez szükséges tárgyi	családsegítő szolgálat, polgármester	2018.12.31.	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál megjelentek számának emelkedése, a szolgálat dokumentációi. Ösztöndíj programok számának emelkedése, támogatási összegek kifizetésének dokumentációi. Fejlesztési és felzárkóztatási programok dokumentációi, a programokon készült	Pályázati támogatások, anyagi erőforrások ösztöndíjak megvalósításához. Fejlesztési, felzárkóztatási programokhoz technikai és humán feltételek biztosítása	pályázati támogatással

					eszközök beszerzése. Felzárkóztatási és fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíjak alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében. A hátrányos helyzetűek számának csökkenése a programoknak köszönhetően.			fotódokumentációk		
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	0-3 éves gyermekek napközbeni ellátása	Kálmáncsán nem megoldott a 0-3 éves gyermekek napközbeni felügyelete, az óvodába lépéskor sok gyerek kevésbé szocializált, és az alultápláltság is előfordul közétkeztetés igénybe vétele híján.	5-7 kisgyermek vegyen részt a napi foglalkozásokon, így meleg ételhez jut, könnyebben szocializálódik.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Családi napközi kialakítása a Művelődési Ház Baba-Mama szobájában.	polgármester	2015.01.01.	Működési engedély a családi napközi számára	A Művelődési Ház berendezett helyiségei. Két fő (nő) tanfolyamra küldése, majd foglalkoztatása. A játékokat a faluban lehet összegyűjteni.	A fenntartás állami forrásból nagyrészt biztosítható, az éves normatíva a béreket fedezi. Pályázati források igénybe vétele. A rezsiköltséget az Önkormányzat biztosítja.
2	Közlekedési tárgyú előadások szervezése gyerekeknek	A gyermekek közlekedési ismeretei hiányosak, balesetveszélynek vannak kitéve.	A gyermekek közlekedési ismereteinek bővítése, balesetek megelőzése	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	A gyermekek számára az óvoda és az iskola segítségével közlekedési tárgyú előadásokat szervezünk.	iskolavezető, óvodavezető	2014.06.30.	Az előadásokon részt vevő gyermekek száma	Humán erőforrás (pedagógusok)	nem értelmezhető

III. A nők esélyegyenlősége										
1	Kisgyermekes nők lehetőségeinek bővítése alternatív pénzszerzési módok eléréséhez	Kálmáncsán nem megoldott a 0-3 éves gyermekek napközbeni felügyelete, így a szülők - jellemzően munkaviszonyon kívüli pénzkereseti lehetőségei (gyógynövénygyűjtés, alkalmi munka) korlátozottak.	Az óvodás kornál kisebb gyermekek szüleit hozzásegíteni alternatív pénzszerzési lehetőségekhez	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Családi napközi kialakítása a Művelődési Ház Baba-Mama szobájában.	polgármester	2015.01.01.	Működési engedéllyel rendelkező családi napközi	A Művelődési Ház berendezett helyiségei. Két fő (nő) tanfolyamra küldése, majd foglalkoztatása. A játékokat a faluban lehet összegyűjteni.	A fenntartás állami forrásból nagyrészt biztosítható, az éves normatíva a béreket fedezi. Pályázati források igénybe vétele. A rezsiköltséget az Önkormányzat biztosítja.
2	A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségeinek felkutatása, kigyűjtése, a lakosság tájékoztatása	A krízishelyzetben elérhető szolgáltatások hiánya	A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségének biztosítása.	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások feltérképezése, elérhetőségek összegyűjtése, és a lakosság ezekről való tájékoztatása	családsegítő szolgálat, polgármester	2013.12.31.	Elérhető szolgáltatások száma (címek, telefonszámok)	Humán erőforrás (családgondozó)	Az elérhetőségek listájának folyamatos karbantartása
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	A Kálmáncsai Baráti Kör fejlesztése a község nyugdíjasait összefogó klubbá	Össze kell fogni a falu nyugdíjasait, leherőséget kell teremteni a hasznosan eltöltött közös időtöltések megszervezésére valamennyi idős ember számára	Az elmagányosodás érzetének csökkentése az idősek körében, közös programok, kirándulások szervezésével	Nemzeti Reform Program	A Kálmáncsai Baráti Kör tevékenységének támogatása, kirándulások, programok szervezése az idősek részére.	A Kálmáncsai Baráti Kör vezetősége	2014.05.01.	A programokon részt vevők száma.	Közlekedési eszköz biztosítása, saját forrás a Baráti Kör támogatására	Évente legalább egy kirándulás szervezése

2	Idősek számára Internet-tanfolyam szervezése	Az idősek informatikai ismeretinek hiánya csökkenthető helyi tanfolyam megszervezésével	Idősek informatikai ismereteinek bővítése	Eu 2020 stratégia	Helyben megvalósuló internet-tanfolyam a kálmáncsai idősek számára a művelődési házban.	polgármester	2014.12.31.	A digitális írástudatlanság csökken az érintett korcsoportban.	pénzügyi, humán, technikai	Tanfolyamot végzett idősek számának növekedése
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élő személyek felmérése	Kálmánca községben nincs adat arra vonatkozóan, hogy mennyi a Szociális Otthonban elhelyezettek kivül a fogyatékkal élők száma és megoszlása, ennek hiányában nem lehet erre intézkedést rendelni.	Felmérni a községben a fogyatékkal élőket (értelmi, hallás-, látássérült, beszéd-, vagy értelmi fogyatékos) Ennek elkészülte után - amennyiben vannak érintett személyek - lehet konkrét intézkedést kidolgozni.	Nemzeti Reform Program	A családsegítő szolgálat és a házi segítségnyújtásban dolgozó szakemberek kérdőíves-interjú módszerrel felmérik a kálmáncsai családokat.	család gondozó, házi gondozó	2014.01.01.	Rendelkezésre áll egy adatbázis a kálmáncsai fogyatékkal élőkről.	A szakemberek rendelkezésre állnak, egyéb forrás nem szükséges.	Az eredményeket hasznosítva a HEP következő felülvizsgálatakor lehet konkrét intézkedést rendelni a célcsoport esélyegyenlőségének biztosítására.
2	Középületek akadálymentesítése	A kálmáncsai középületek kizárólag rámpával vannak ellátva, egyéb módon nincsenek akadálymentesítve	Középületek teljes körű akadálymentesítése még előttünk álló feladat. Jelenleg az információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés rendkívül leszűkült a célcsoport számára.	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási stratégia	Közintézmények felmérése, az információkhoz való hozzáférés megteremtése gyengénlátók, hallás- és mozgássérültek számára. Költségvetés készítése, forráskeresés pályázatok útján.	polgármester, intézményvezetők	2018.12.31.	A fogyatékkal élők számára elérhetővé válnak a szolgáltatások	humán, technikai és pénzügyi forrás (pályázat)	akadálymentesítés és fenntartása, bővítése

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

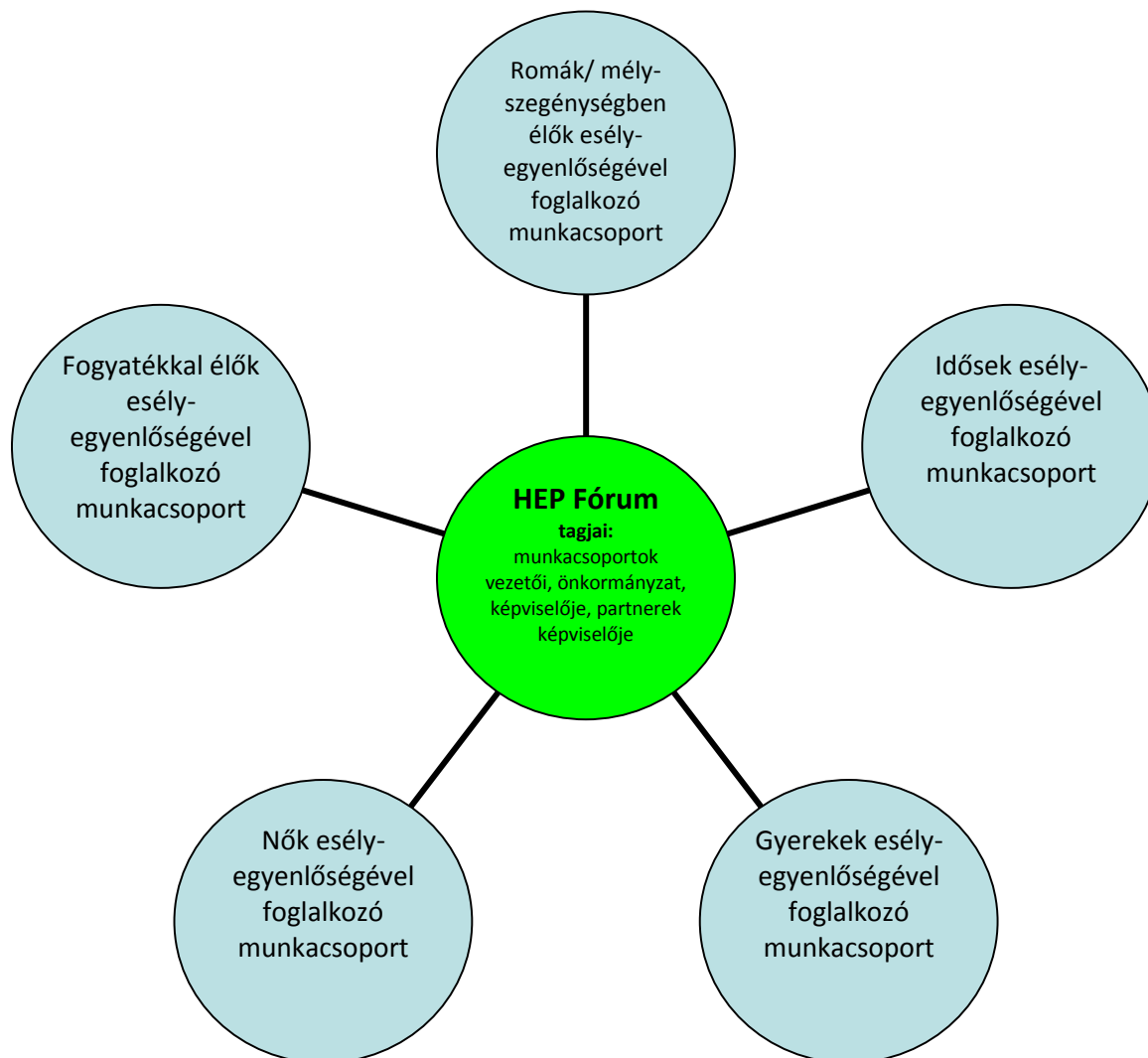
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kálmánca község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Kálmánca község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 48/2013 (IX.16.) számú határozatával elfogadta.

Kálmánca, 2013. szeptember 16

Nagy Józsefné
polgármester

A Kálmánca Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Kálmánca, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Alóírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Drávamenti Óvodák Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Pásovics György
Kálmáncsai Roma Nemzetiségi Önkormányzat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Hornóczy Gábor
Dr. Szekeres Sándor háziorvos	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	[Signature]
Védőnői Szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	K. Szabó Zsuzsanna
Vadvirág Tánccsoport	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	R. Szabó Anikó
Kálmáncsai Baráti Kör	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Sombolyi Lajosné

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételt hozott, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.